

STUDENTI IZ DALMACIJE NA PRAVNOM FAKULTETU KR. SVEUČILIŠTA FRANJE JOSIPA I. U ZAGREBU 1874. – 1918.

Tihana LUETIĆ

Odsjek za povijesne znanosti

Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU

Zagreb, Hrvatska

UDK: 378.18(497.5 Zagreb)“1874/1918“

DOI: 10.21857/9xn31cd50y

Izvorni znanstveni rad

Prihvaćeno: 23. travnja 2022.

U radu je napravljena kvantitativna analiza zagrebačkih studenata Pravnog fakulteta porijeklom iz Dalmacije u razdoblju od osnutka modernog sveučilišta u Zagrebu 1874. do raspada Austro-Ugarske 1918. godine. Temelj istraživanja su studentski upisni listovi (*nacijonali*), iz kojih su detektirani oni studenti koji su kao svoje mjesto rođenja i/ili zavičajnosti naveli grad ili selo na području tadašnje austrijske pokrajine Dalmacije. Na temelju studentskih osobnih podataka bilo je moguće napraviti analizu njihove socijalne, vjerske, jezične strukture, prethodnog obrazovanja, duljine studiranja, pitanje stipendija i plaćanja školarine, a sve u kontekstu tadašnjih društveno-političkih prilika u zemlji.

Glavne riječi: studenti, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, visoko obrazovanje, Dalmacija, socijalna povijest, 19. st., 20. st.

UVOD

Istraživanja studentske populacije Pravnog fakulteta u Zagrebu u razdoblju druge polovice 19. i početka 20. st. zahvalan su istraživački zadatak iz razloga što je arhivska građa sačuvana u kontinuitetu kao serijska građa za čitavo razdoblje od osnutka sveučilišta do kraja Prvog svjetskog rata. Riječ je o *Imenicima upisanih redovnih i izvanrednih slušača* u koje su uvezani upisni listovi (*nacijonali*) koje su studenti osobno popunjavali prilikom upisa na studij, a uključivali su studentske osobne podatke, kao i podatke o studiju.¹ Na temelju ovih podataka napravljena je baza iz koje su u svrhu ove teme zasebno promatrani samo studenti s područja Dalmacije,² tj. oni koji su kao mjesto rođenja i/ili zavičajnosti naveli naselje koje se nalazilo u tadašnjoj austrijskoj pokrajini Dalmaciji. Analize podataka prezentirane u radu napravljene su poglavito pomoću kvantitativne metode,

¹ Hrvatski državni arhiv, fond: Pravni fakultet u Zagrebu, br. 501, serija: *Imenici izvanrednih i redovitih slušača pravo-i državoslovnoga fakulteta*, knj. 1-245. Sve analize i grafički prikazi prezentirani u ovome radu napravljeni su na temelju spomenute baze podataka.

² Tadašnja austrijska pokrajina Kraljevina Dalmacija obuhvaćala je prostor današnje Dalmacije, Boku Kotorsku na jugu do Spiča u blizini Bara, a na sjeveru na kopnu do Karlobaga, dok je na moru uključivala otok Rab (Ante BRALIĆ, *Zadarski fin-de siècle – Političke i društvene prilike u Zadru i Dalmaciji uoči Prvoga svjetskog rata*, *Časopis za suvremenu povijest*, vol. 39, no. 3, Zagreb, 2007., 731).

uz nadopune rađene pomoću kvalitativne i komparativne metode,³ s ciljem rekonstrukcije društvene grupe koja će u budućnosti činiti dio intelektualnog *milieu*a Dalmacije.

Ranija historiografska istraživanja o studentima iz Dalmacije, poglavito na inozemnim sveučilištima, objavili su Mirko Grmek,⁴ Michelle Pietro Ghezzi⁵ i Stijepo Obad⁶ (za sveučilište u Padovi). Radovi o dalmatinskim studentima na drugim inozemnim sveučilištima do sada nisu zasebno objavljeni, ali podatke o tome nalazimo u radovima koji se bave hrvatskim studentima na praškom i bečkom sveučilištu, a koji u svojim popisima uključuju i studente iz Dalmacije.⁷ Objavljena su i tri rada o studentima iz Vele Luke, Splita i Dalmacije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.⁸

BROJČANO STANJE

Studenti iz Dalmacije u Zagrebu su, osim na Pravnom, studirali i na ostalim tadašnjim sastavnicama sveučilišta: na Filozofskom i Teološkom fakultetu. Na sveučilištu su studirali zajedno s ostalom studentskom mladeži iz različitih

³ Rad je fokusiran na prikaz različitih struktura studentske populacije iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Njihovo iskustvo studija, društveni i svakodnevni život, političke i kulturne aktivnosti tijekom studija otvorena su tema nekog budućeg zasebnog istraživanja.

⁴ Mirko D. GRMEK, Hrvati i sveučilište u Padovi, *Ljetopis JAZU*, knj. 62, Zagreb, 1957., 334 – 375.

⁵ Michelle Pietro GHEZZO, I Dalmati all'Università di Padova dagli atti dei gradi accademici 1801-1947, *Atti e memorie della Societa dalmata di storia patria*, vol XXII, Venecija, 1993., 15 – 36.

⁶ Stijepo OBAD, Studenti Dalmati all'Università di Padova, *Atti, Centro di ricerche storiche*, vol. XXXI, Rovinj, 2001., 469 – 477.

⁷ Damir AGIČIĆ, Hrvatsko-češki odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće. Zagreb, 2000., 262 – 290 (popisi hrvatskih studenata na praškim fakultetima); Iskra IVELJIĆ, Kroatische Eliten in Wien im 19. Jahrhundert. Eine prosopographische skizze. Appendix: Verzeichnis kroatischer Doktoren der Philosophie an der Universität Wien (1872-1918), u: *The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th-20th Century)*, ur. Iskra Iveljić, Zagreb, 2015., 499 – 519; Iskra IVELJIĆ, Kroatische Studenten und Professoren in Wien (1790-1918). Appendix: Verzeichnis kroatischer promovierter Juristen an der Universität Wien (1859-1920), u: *The Entangled Histories*, 335 – 343; Iskra IVELJIĆ, Appendix: Verzeichnis kroatischer promovierter Doktoren der Medizin an der Universität Wien (1872-1894), u: *The Entangled Histories*, 345 – 356.

⁸ Znanstveno-popularni prikaz o dalmatinskim studentima na Filozofskom fakultetu u Zagrebu objavljen je i u znanstveno-popularnom časopisu *Hrvatska revija*: Tihana LUETIĆ, Prvi studenti iz Dalmacije na Filozofskom fakultetu, *Hrvatska revija*, god. VIII, br. 4, Zagreb, 2008., 25 – 30. O studentima iz Splita na Filozofskom fakultetu u Zagrebu u razdoblju od 1874. do 1914. objavljen je rad: Tihana LUETIĆ, Studenti iz Splita na Mudroslovnom fakultetu Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu (1874. – 1914.), *Kulturna baština*, sv. 45, Split, 2019., 173 – 196. O studentima iz Vele Luke na Filozofskom fakultetu u Zagrebu: Tihana LUETIĆ, Studenti iz Vele Luke na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1874.-1914., u: *150 godina školstva u Veljoj Luci*, ur. Franko Mirošević, Vela Luka, 2007., 55 – 74.

krajeva, s time da su većinu ipak činili oni s područja Banske Hrvatske, a u manjini su bili studenti iz drugih krajeva Monarhije i susjednih balkanskih zemalja. Određujući brojčani okvir studenata iz Dalmacije, kao i njihov udio u ukupnom broju studentske populacije, svakako valja imati na umu političke okolnosti tadašnjih hrvatskih zemalja. Od 1874. do 1918. na zagrebačkom Pravnom fakultetu studiralo je 926 studenata rođenih i/ili zavičajnih u Dalmaciji. Ta brojka činila je svega 13 % ukupne studentske populacije Pravnog fakulteta,⁹ te je predstavljala vidljivu posljedicu tadašnje rascjepkanosti hrvatskih krajeva, koja se u manjem ili većem obliku održala kroz cijelo ovo razdoblje, unatoč namjerama mecena i osnivača Sveučilišta¹⁰ da ono bude katalizator promjena, odnosno bržeg povezivanja stoljećima odvojenih hrvatskih krajeva.¹¹ Ipak, kako će se pokazati iz kasnijih analiza, vidljivo je kako je na ovom planu ipak došlo do određenih pozitivnih pomaka, odnosno da je Sveučilište u Zagrebu (i njegov Pravni fakultet) postajalo sve privlačnija sredina studentskoj mladeži iz Dalmacije, osobito u periodu neposredno pred Prvi svjetski rat, na što su također utjecale društveno-političke okolnosti.

Od razdoblja srednjeg vijeka pa sve do ujedinjenja Italije (ali i kasnije), studenti s područja Dalmacije geografsko-povijesnom uvjetovanošću bili su ponajviše usmjereni na sveučilišta na Apeninskom poluotoku, ponajviše na ono u Padovi.¹² Glede pravne izobrazbe, studenti iz Dalmacije imali su tijekom stoljeća jedno kraće vrijeme mogućnost školovanja i u glavnom gradu pokrajine, Zadru, te gotovo cijelo stoljeće studirati pravo kao izvanredni studenti na stranim sveučilištima. Riječ je o Zavodu za privatni pravni studij u Zadru koji je otvoren odlukom Ministarstva za nastavu i bogoštovlje u rujnu 1848. Zavod je ustanovljen

⁹ Na Filozofskom fakultetu udio studenata iz Dalmacije u cjelokupnoj populaciji fakulteta bio je još skromniji, čak dvostruko niži, 6 % (Tihana LUETIĆ, Struktura studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1874.-1914.) po mjestu rođenja i zavičajnosti, *Historijski zbornik*, vol. LX, Zagreb, 2007., 106).

¹⁰ J. J. Strossmayer u svojem govoru u Hrvatskom saboru 29. travnja 1861. o potrebi osnivanja Akademije znanosti i Sveučilišta naglašava ulogu novog sveučilišta koje je, uz Akademiju, trebalo biti povezujući faktor za stoljećima razdvojene hrvatske zemlje: „(...) Ah, Dalmacijo mila, što se od tebe učini! Vрати, ah vrati se čim prije u naručaj naš, pak će bez dvojbe biti, što si negda i bila, glava naša i kruna naša! Tomu nedostatku doskočiti će akademija znanostih (...). S akademijom znanosti usko je spojen drugi zavod, koj bez dvojbe svakomu domorodcu vruće na srcu leži i ležati mora. A zavod taj jest jugoslavensko sveučilište u Zagrebu. (...) Da ni nenapomenem, da mladež u preranoj dobi izvan granicah domovine svoje boraveć lahko dušu svoju otrovati i narodu se svomu za vazda oduđjiti može.“ (govor je objavljen u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, knj. I, ur. Jaroslav Šidak, Zagreb, 1969., 338 – 339).

¹¹ Tihana LUETIĆ, Regional Background of the Student Body at the Faculty of Law of the Royal University Francis Joseph I in Zagreb (1874-1918) and Student Circulation, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, vol. 53, br. 1, Zagreb, 2021., 170.

¹² S. OBAĐ, *Studenti Dalmati*, 471 – 474.

kao izraz potreba za obrazovanim pravnim stručnjacima u pokrajini i djelovao je do 1851. godine.¹³ Postojala je i inicijativa za osnivanjem Pravne akademije u Zadru, poput onih u Zagrebu, Bratislavi i Košicama. Ovu akciju pokrenula je općina u Zadru 1851., koja međutim nije zaživjela jer je nakon višegodišnjeg odugovlačenja Ministarstvo za nastavu i bogoštovlje 1857. odgovorilo negativnim odgovorom za njezino osnivanje.¹⁴

Nakon što je Austrija izgubila sjeverne dijelove Italije 1866., značajan broj dalmatinskih studenata odlučuje studirati na austrijskim sveučilištima Cislajtanije i na drugim sveučilištima, a ne na novoosnovanom Kr. Sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu.¹⁵ Iako je otvaranje Sveučilišta u Zagrebu u jesen 1874. godine dalmatinska javnost srdačno pozdravila (uključujući Maticu dalmatinsku, čitaonice, općine i *Narodni list*), te unatoč pozivima preporodnih prvaka,¹⁶ u ovom ranom razdoblju po otvorenju sveučilišta značajnije brojke upisa studenata iz Dalmacije nisu zabilježene. Razlozi su bili ponajviše zakonski akti austrijske politike prema zemljama zastupljenima u Carevinskom vijeću, koja je s ciljem održanja odvojenosti krojila i uredbe o reciprocitetu diploma u austrijskom odnosno ugarskom dijelu Monarhije. Naime, studenti iz austrijskih zemalja koji su studirali na Sveučilištu u Zagrebu, u slučaju da su htjeli dobiti zaposlenje u državnoj službi u svom zavičaju, morali su polagati državne i stroge

¹³ Stijepo OBAD, Visoko školstvo u Zadru tijekom devetnaestog stoljeća, *Radovi. Razdio historije, arheologije i historije umjetnosti*, sv. 14, br. 6, Zadar, 1975., 414 – 415. Više o ovom Zavodu vidi u: Šime PERIČIĆ, Privatni zavod za pravni studij i pokušaj osnivanja Pravne akademije u Zadru, *Zadarska revija*, sv. 4, Zadar, 1967., 301 – 312. Nakon ukidanja ovog Zavoda studenti iz Dalmacije i dalje su imali priliku za izvanredan studij prava, koji je ustanovljen još od početka 19. stoljeća pravilnikom iz 1828. U njemu je ustanovljen izvanredan način studiranja za studente iz Dalmacije (spremanje ispita uz pomoć kvalificiranih instruktora i polaganja ispita), koji su polagali ispitate na inozemnim sveučilištima Padovi, Paviji, Beču, Grazu. (S. OBAD, Visoko školstvo, 413 – 415).

¹⁴ S. OBAD, Visoko školstvo, 415 – 417.

¹⁵ S. OBAD, Studenti Dalmati, 474.

¹⁶ Otvoreni poziv za studij u Zagrebu uputio je Kosta Vojnović u svojem nastupnom govoru, pozivajući roditelje u Dalmaciji na slanje svojih sinova na studij u Zagreb, na „svoje sveučilište, da se tu otrese talijanštine, da se privikne hrvaštini“. (Jubilarni broj *Narodnog lista*, Zadar, 1912, 94, citirano prema: S. OBAD, Visoko školstvo, 417 – 418). On sam dobio je mjesto na Pravnom fakultetu u Zagrebu, te je i svoje sinove upisao na tamošnji studij. Predavao je građansko pravo (1874. – 1891.). U tom razdoblju na istom fakultetu studirala su i oba njegova sina, Ivo i Vjekoslav. Obojica su tu odslušala četiri godine studija: Ivo Vojnović studirao je od akademske godine 1875./1876. do 1878./1879. (HR-HDA, 501, Imenici, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15), dok je Vjekoslav studirao od 1881./1882. do 1884./1895. (HR-HDA, 501, Imenici, 18, 19, 20, 21 i 22). Jedan kuriozitet ostao je upisan u *nacionalu* starijeg sina, budućeg književnika i dramaturga Ive Vojnovića, kao bilješka uz osobne podatke. Bilješka spominje kako je Ivo 1876./1877. „reprobiran u roku listopadskom na historičkom državnom ispitu“ uz mogućnost ponovnog polaganja početkom idućeg semestra, što očigledno govori o odsustvu očeve protekcije na studiju.

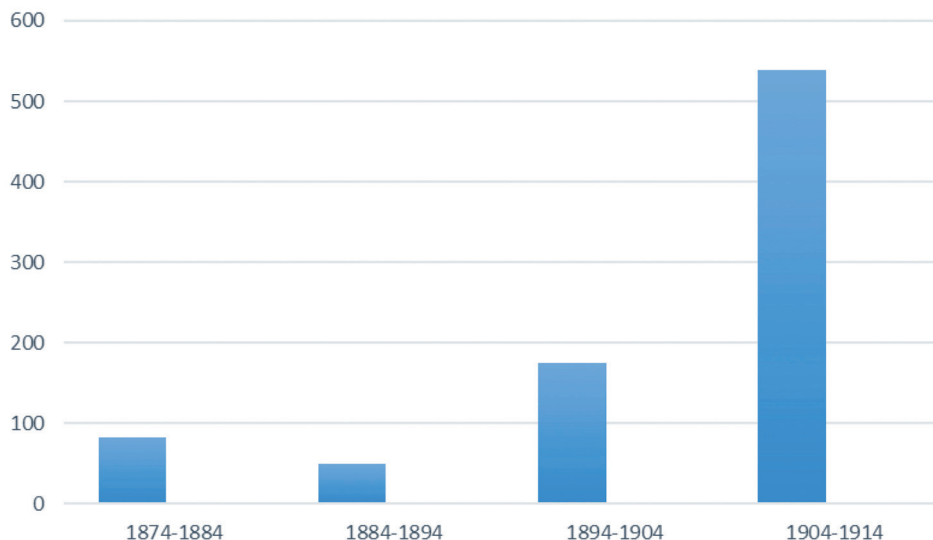
ispite pred austrijskim povjerenstvom.¹⁷ Ukratko: diplome iz ugarskog dijela Monarhije nisu se priznavale u austrijskom dijelu, dakle ni u Dalmaciji. Tek poslije 1904. godine dolazi do popuštanja austrijskih vlasti prema studentima iz zemalja Carevinskog vijeća. Naime, nova zakonska regulativa o *rigorozima* i državnim ispitima omogućavala je studentima iz Cislajtanije da svoj studij započeti u Zagrebu mogu do kraja završiti na Sveučilištu u Zagrebu, uz dopunu da nakon završetka studija moraju u Austriji polagati „doknadni ispit“.¹⁸

Razlozi su bili dijelom i u jezičnoj barijeri, barem u ranijem periodu, kada nastava u gimnazijama u Dalmaciji još nije bila vođena na hrvatskom jeziku. Studenti iz Dalmacije znatnim su pogodnostima bili privučeni na austrijska sveučilišta, pa ih ne nalazimo na doktoratima u Zagrebu. Jedna od olakotnih okolnosti kod polaganja ispita svakako je bio jezik. Tako su, primjerice, sveučilišta u Grazu i Innsbrucku dozvoljavala polaganje ispita na talijanskom jeziku, što je studentima, koji su gimnazije završavali po dalmatinskim gradovima, bilo znatno olakšanje, s obzirom na to da su se u talijanskom snalazili bolje nego u hrvatskom.¹⁹

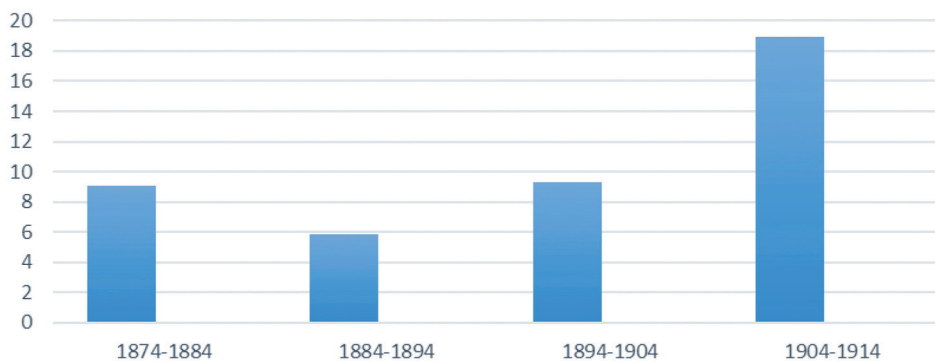
¹⁷ *Akademički propisi za porabu slušalaca u Kr. hrv. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu*, Zagreb, 1898., 116 – 117; Antun CUVAJ, *Građa za povijest školstva Kraljevinâ Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, sv. 10, Zagreb, 1913., 442 – 443; Mirjana GROSS, *Studentski pokret 1875-1914*, u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, ur. Jaroslav Šidak, knj. I, Zagreb, 1969., 452 – 453; Jaroslav ŠIDAK, *Sveučilište do kraja Prvog svjetskog rata*, u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, ur. Jaroslav Šidak, knj. I, Zagreb, 1969., 105; Igor KARAMAN, *Socijalna i regionalna obilježja studenata na zagrebačkim visokoškolskim ustanovama, Hrvatska na pragu modernizacije (1750-1918.)*, Zagreb, 2000., 144 – 145; Tihana LUETIĆ, *Duljina studiranja, doktorati i državni ispiti studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu upisanih 1874.-1914.*, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 39, br. 1, Zagreb, 2007., 174 – 175; Dalibor ČEPULO, *Legal education in Croatia from medieval times to 1918: institutions, courses of study and transfers*. In *Rechtskulturen des modernen Osteuropas. Band 3. Juristenausbildung in Osteuropa bis zum ersten Weltkrieg*, ed. Zoran Pokrovac, Frankfurt/M, 2007., 47. Opširnije vidi u: Tihana LUETIĆ, *Studenti Sveučilišta u Zagrebu (1874-1914). Društveni život, svakodnevica, kultura, politika*, Zagreb, 2012., 193 – 198.

¹⁸ A. CUVAJ, *Građa za povijest školstva*, 442 – 443. Usp. I. KARAMAN, *Socijalna i regionalna obilježja*, 144 – 145; J. ŠIDAK, *Sveučilište*, 105; M. GROSS, *Studentski pokret*, 452 – 453; S. OBAD, *Visoko školstvo*, 418. Od tada se priznavao studij prava sa zagrebačkog Pravnog fakulteta uz obavezu polaganja tog „doknadnog“ ispita. Međutim, *rigorozi* se i dalje nisu priznavali, već su se morali ponoviti u Cislajtaniji. Austrijski ministar obrazovanja Wilhelm August Ritter von Hartel pokušao je zadovoljiti zahtjeve za reciprocitetom pomoću dva prijedloga iz 1902. i 1904., ali je problem ostao neriješen sve do kraja Monarhije. Naime, od 1904. priznavao se prvi državni ispit za studente prava, ali za prolazak drugog i trećeg državnog ispita bilo je potrebno polaganje dodatnog ispita pred posebnom komisijom u Beču (T. LUETIĆ, *Studenti*, 195).

¹⁹ Generacijama studenata iz Dalmacije s početka ovog razdoblja akademsko školovanje na talijanskom jeziku zasigurno je bilo jednostavnije, s obzirom na to da su završavali gimnazije po dalmatinskim gradovima u kojima je nastavni jezik bio talijanski. Međutim, već od osamdesetih i devedesetih godina situacija se po dalmatinskim gimnazijama promijenila. Tako je dubrovačka

GRAFIKON 1. Broj studenata iz Dalmacije upisanih na Pravni fakultet u Zagrebu po desetogodišnjim razdobljima

GRAFIKON 2. Postotni udjeli studenata iz Dalmacije upisanih na Pravni fakultet u Zagrebu u ukupnom broju studenata po desetogodišnjim razdobljima

gimnazija već od 1869./1870. uvela hrvatski jezik kao nastavni i time je postala prva gimnazija u Dalmaciji u kojoj se nastava održavala na hrvatskom. Promjene su se zahvatile i druge gradove, pa je tako desetak godina kasnije, 1880./1881., i splitska gimnazija uvela hrvatski kao nastavni jezik, uz još neke druge učiteljske i srednje škole u Dalmaciji. Zadarska gimnazija najduže je odolijevala, s obzirom na to da se radilo o najjačem autonomaškom središtu u Dalmaciji. Tek 1897./1898. Zadar dobiva novu gimnaziju na hrvatskom jeziku (Stijepo OBAD, *Razvoj školstva u Dalmaciji u preporodno doba, Radovi Filozofskog Fakulteta u Zadru*, sv. 29(16), Zadar, 1989./1990., 285; Ante BRALIĆ, *Zadarsko školstvo u Prvom svjetskom ratu, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 48, Zadar, 2006., 599).

Na grafikonima 1 i 2 prikazano je brojčano stanje studenata iz Dalmacije, odnosno njihov udio u cjelokupnoj studentskoj populaciji po desetogodišnjim razdobljima. Kako je vidljivo, riječ je o prilično skromnim brojkama, koje se u vremenu po osnutku sveučilišta kreću od deset do dvadeset studenata po semestru, odnosno svega osamdesetak studenata u prvom desetogodišnjem razdoblju. Ipak, od početka 20. stoljeća došlo je do pozitivnog uzlaznog trenda, kada su se studenti iz Dalmacije u većem broju odlučivali za studij u Zagrebu (u desetogodišnjem razdoblju pred Prvi svjetski rat zagrebačkih pravnikâ porijeklom iz Dalmacije bilo je preko 500). Spomenuta „olakšica“ iz 1904. za studente iz austrijskog dijela Monarhije osjetila se vrlo brzo na povećanju broja studenata iz Dalmacije početkom 20. st., kako se vidi na Grafikonu 1. Ovaj pozitivan trend uočljiv je i kada se analizira postotni udio studenata iz Dalmacije u cjelokupnoj studentskoj populaciji na sveučilištu (Grafikon 2). Taj se udio udvostručio kada promatramo desetogodišnje razdoblje početkom 20. st. u odnosu na raniji period.

Kako bi dobili uvid u odnose broja upisa studenata iz Dalmacije na Sveučilište u Zagrebu, odnosno na njegov Pravni fakultet, i onih na drugim sveučilištima u Monarhiji, barem radi okvirne slike, možemo usporediti brojeve upisanih studenata za zimski semestar akademske godine 1911./1912.

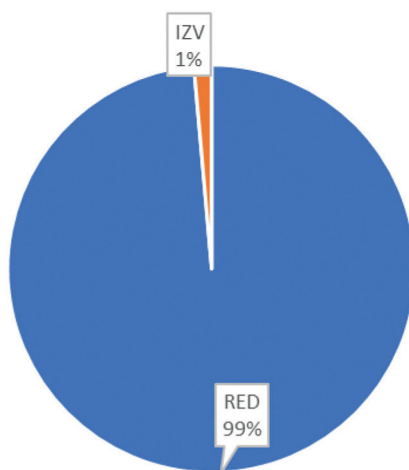
TABLICA 1. Studenti iz Dalmacije na pravnim i filozofskim fakultetima na sveučilištima u austrijskom dijelu monarhije i u Zagrebu u zimskom semestru akademske godine 1911./1912.²⁰

Sveučilište	Pravni fakultet	Filozofski fakultet
Beč	71	57
Graz	113	22
Innsbruck	4	3
Prag (njemačko)	6	0
Prag (češko)	8	12
Lavov	2	0
Krakov	0	0
Černovice	0	0
Zagreb	127	24

²⁰ Podatci o studentima iz Dalmacije za sveučilišta u austrijskom dijelu Monarhije preuzeti su iz: *Österreichische Statistik, Statistik der Unterrichtsanstalten in Österreich für das Jahr 1911/12*, Neue Folge, 1910-1915, 11. Band, 3 Heft., Wien, 1915., Tabellen, 2-3. Dostupno na https://alex.onb.ac.at/static_tables/ost.htm (posjećeno 9. ožujka 2022.). Podatci o studentima iz Dalmacije za Pravni i Filozofski fakultet u Zagrebu dobiveni su iz baza podataka napravljenih na temelju fonda: HDA, Pravni fakultet u Zagrebu, br. 501, serija: *Imenici izvanrednih i redovitih slušača pravo-i državoslovnoga fakulteta* i fonda: Arhiv Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Imenici upisanih redovnih i izvanrednih slušača*.

Prema gore prezentiranim podacima uočljivo je kako je među studentima prava iz Dalmacije Pravni fakultet u Zagrebu te godine bio prvi izbor.²¹ Jasno je kako Zagreb postaje „bliži“, unatoč činjenici neriješenog problema oko reciprociteta diploma. Nakon Pravnog fakulteta u Zagrebu, drugi po redu izbor za studente iz Dalmacije je studij prava u Grazu (njih 113), tek nešto manje nego u Zagrebu,²² dok je pravo u Beču upisao 71 student iz Dalmacije što je oko 55 % manje nego u Zagrebu. Znatno manje brojke upisa bilježe pravni fakulteti u Pragu, Innsbrucku i Lavovu. Za razliku od pravnika, kod studenata iz Dalmacije koji su se odlučili za studij na Filozofskom fakultetu Bečko sveučilište imalo je značajan primat u odnosu na zagrebačko: dvostruko više njih izabralo je studij u Beču.

GRAFIKON 3. Redovni i izvanredni studij studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

²¹ Za sada nemamo kvantificirane podatke po godinama o studentima prava iz Dalmacije na talijanskim sveučilištima, što bi svakako bio dobar materijal za usporedbu, pa stoga ovdje govorimo samo o odnosu upisanih studenata u glavnom hrvatskom gradu i onih na austrijskim sveučilištima, makar je dio studenata iz Dalmacije još i u ovo vrijeme pred Prvi svjetski rat zasigurno studirao po talijanskim pravnim fakultetima.

²² Sveučilište u Grazu bilo je iznimno popularno među studentskom mladeži u Dalmaciji. Jedan od razloga odlaska na tamošnje sveučilište bilo je i pitanje tradicije, posebice u nekim gradovima, na primjer u Dubrovniku (Tihana LUETIĆ, *The Migration and Experiences of Croatian Students at Universities of the Austro-Hungarian Empire at the Turn of the Century*, u: *The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th-20th Century)*, ur. Iskra Iveljić, Zagreb, 2015., 276 – 277). Ovo potvrđuju i podatci sa Sveučilišta u Grazu o udjelu studenata iz Dalmacije akademske godine 1902./1903.: te godine njihov udio u cjelokupnoj tamošnjoj studentskoj populaciji bio je značajnih 10 % (Gustav OTRUBA, *Die Universitäten in der Hochschulorganisation der Donau-Monarchie*.

Od ukupno pojedinačno upisanih 926 studenata s područja Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu, njih 99 % upisalo se na redovan studij, a tek 1 % na izvanredni studij (12 studenata). Ovi podatci govore o tome kako su gotovo svi studenti imali položenu gimnazijsku maturu, što je bio jedan od uvjeta upisa na studij. Nadalje, redovni studenti su za razliku od izvanrednih morali su odslušati tjedno najmanje dvadeset sati predavanja te položiti propisane teoretske ispite, za razliku od izvanrednih studenata koji su samo slušali predavanja bez ikakvih obaveza.²³ Bilo je i onih, njih 11, koji su se, nakon što su stekli uvjete, odnosno uspješno položili *ispit zrelosti* (maturirali), prebacili s izvanrednog na redovan studij.²⁴

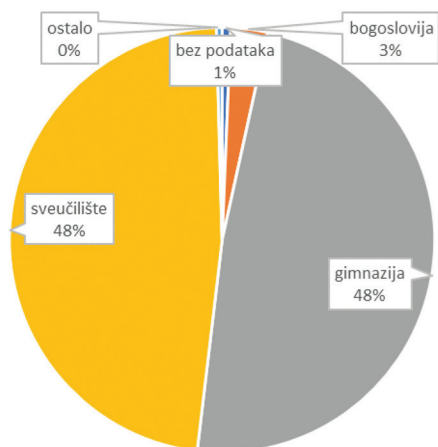
PRETHODNO OBRAZOVANJE

Prema podatcima o prethodnom obrazovanju, odnosno obrazovnoj ustanovi na kojoj je student boravio u semestru prije nego se upisao na fakultet, dolazimo do zanimljive raspodjele prema kojoj je gotovo jednak broj onih koji su na studij prava u Zagreb došli neposredno nakon završene gimnazije, odnosno položene mature, kao i onih koji su prije studija prava već studirali na nekom drugom fakultetu ili sveučilištu (po 48 % jednih i drugih). Ostalo su činili studenti koji su se ranije školovali na bogosloviji (njih 26, odnosno 3 %) te su naknadno polagali maturu u nekoj od gimnazija kao eksternisti, te njih četvero koji su bili

Nationale Erziehungsstätten im Vielvölkerreich 1850–1914, in: *Student und Hochschule im 19. Jahrhundert. Studien und Materialien*, hg. Ch. Helfer, Göttingen, 1975., 133). O ulozu sveučilišta u Grazu za studente iz jugoistočne Europe pa tako i iz naših krajeva vidi u: Harald HEPPNER, *Die Rolle und Bedeutung der Grazer Universität für die Studentenschaft aus Südosteuropa 1867-1914*, u: *Wissenschaftszentren und geistige Wechselbeziehungen zwischen Mittel- und Südosteuropa vom Ende des 18. Jahrhunderts bis zum Ersten Weltkrieg*, hg. Von Richard G. Plaschka und Karlheinz Mack, *Wegenetz europäischen Geistes*, Wien, 1983., 286 – 293.

²³ Dalibor ČEPULO, *Razvoj pravne izobrazbe i pravne znanosti u Hrvatskoj od 1776. godine i Pravni fakultet u Zagrebu od osnivanja 1776. do 1918. godine*, u: *Pravni fakultet u Zagrebu 1776-1996*, ur. Željko Pavić, knj. I, sv. 1, Zagreb, 1996., 85.

²⁴ Tih 11 studenata koji su se prebacili na redovan studij bili su: Janko Baričević (maturirao na gimnaziji u Zadru, HR-HDA, 501, Imenici, 148), Srećko Bujas (maturirao na gimnaziji u Splitu, HR-HDA, 501, Imenici, 167), Blaž Čurković (maturirao na gimnaziji u Zadru, HR-HDA, 501, Imenici, 140), Frano Gospodnetić (sin Antuna, maturirao na gimnaziji u Splitu, HR-HDA, 501, Imenici, 131), Stjepan Jeličić (maturirao na gimnaziji u Splitu, HR-HDA, 501, Imenici, 148), Šime Kulišić (maturirao na gimnaziji u Zadru, HR-HDA, 501, Imenici, 205), Lovre Sisarić (maturirao na gimnaziji u Splitu, HR-HDA, 501, Imenici, 157), Matija Škarić (maturirao na gimnaziji na Sušaku, HR-HDA, 501, Imenici, 148), Ivo Tironi (maturirao na gimnaziji u Splitu, HR-HDA, 501, Imenici, 167), Silvio Matulić Petrov (maturirao na gimnaziji u Zagrebu, HR-HDA, 501, Imenici, 148), Mirko Grgić (maturirao na gimnaziji u Zagrebu, HR-HDA, 501, Imenici, 148).

GRAFIKON 4. Prethodno obrazovanje studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1874. – 1918.

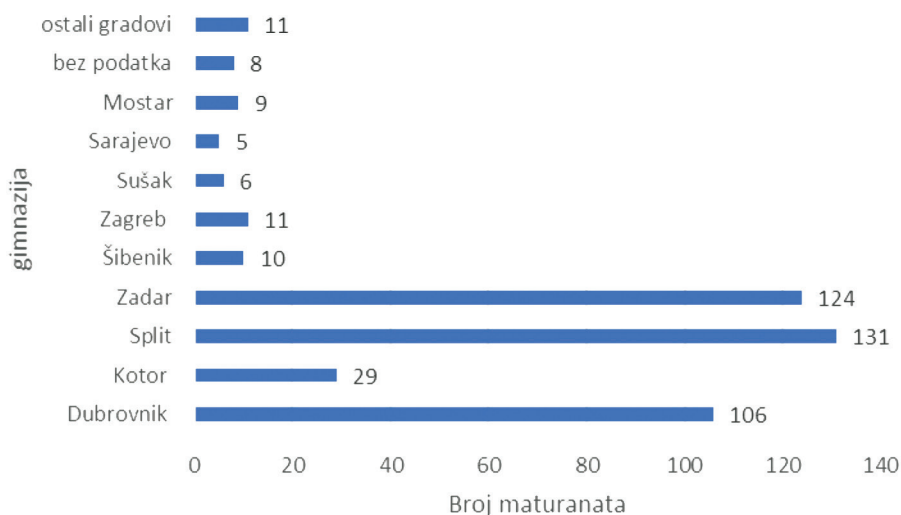
na nekim drugim visokim školama prije studija u Zagrebu.²⁵ Od studenata koji su ranije bili na bogosloviji, najviše njih dolazilo je iz zadarske bogoslovije (njih 21),²⁶ dvoje ih je bilo na bogosloviji u Dubrovniku te po jedan na bogoslovijama u Gorici, Đakovu i Zagrebu.

Prema Grafikonu 5 vidljivo je da su maturanti iz splitske i zadarske gimnazije prednjačili pred ostalima kod upisa na Pravni fakultet u Zagrebu kada govorimo o studentima iz Dalmacije. Njih su slijedili maturanti dubrovačke gimnazije, a potom oni iz kotorske, zagrebačke, šibenske i mostarske gimnazije.²⁷ Ostali

²⁵ Među njima je jedan student ranije studirao na Trgovačkoj akademiji (*Handelsakademie*) u Beču. Bio je to Berislav Tommaseo iz Splita (HR-HDA, 501, Imenici, 205). Dvoje studenata ranije se školovalo na Visokoj veterinarskoj školi (*Tierärztliche Hochschule*) u Beču Ljubomir Žanko, rođen u Gabeli kod Ljubuškog, zavičajan u Sinju (HR-HDA, 501, Imenici, 177), i Frano Bonacci iz Kambelovca (HR-HDA, 501, Imenici, 166) te jedan student na politehnici (*Technische Hochschule*) u Grazu (Jakov Machiedo iz Hvara (HR-HDA, 501, Imenici, 166).

²⁶ Centralno bogoslovsko sjemenište u Zadru bilo je najviše vjersko učilište u 19. st. u Dalmaciji. O njegovu značenju i istaknutim pojedincima koji su se na njemu obrazovali vidi u: S. OBAD, Visoko školstvo u Zadru, 412 – 413. O zadarskoj bogosloviji vidi opširno u: Ivan OSTOJIC, *Centralno bogoslovsko sjemenište za Dalmaciju*, Split, 1969.

²⁷ Do Prvog svjetskog rata u Dalmaciji postojalo je šest gimnazija (u Kotoru, Dubrovniku, Splitu, Šibeniku, i dvije u Zadru, talijanska i hrvatska). Uz njih postojale su i realke u Zadru i Splitu. O gimnazijama u Dalmaciji u predratnom razdoblju vidi opširnije u: A. BRALIĆ, *Zadarsko školstvo*, 597 – 598; Ivo PERIĆ, *Borba za ponarođivanje dalmatinskog školstva 1860.–1918.*, Zagreb, 1974., 145. Tabela prikaz gimnazija i srednjih škola u Dalmaciji u školskoj godini 1912./1913. vidi u: Dinko FORETIĆ, *Društvene prilike u Dalmaciji pred Prvi svjetski rat s osobitim osvrtom na radničku klasu*, *Radovi. Razdio historije, arheologije, historije umjetnosti* (1), god. 2, sv. 2, Zadar, 1963., 227.

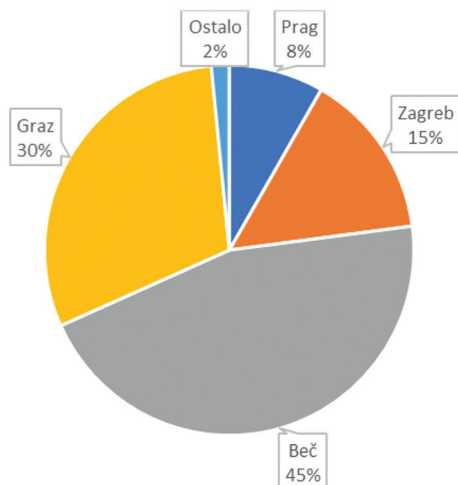
GRAFIKON 5. Gimnazije na kojima su maturirali studenti iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

upisani maturanti iz Dalmacije dolazili su u manjem broju iz drugih gimnazijskih ustanova, pa je tako po nekoliko maturanata maturiralo na Sušaku (6), u Sarajevu (5), Rijeci (3), Senju (2), Varaždinu (1), Požegi (1), Karlovcima (1), Tuzli (1), Požunu (1) i Kečkemetu (1).²⁸

Govoreći o sveučilištima, odnosno fakultetima s kojih su se studenti iz Dalmacije upisivali na studij prava u Zagrebu, treba napomenuti kako u tom procesu nije bilo nikakvih zahtjevnih administrativnih procedura. Studenti koji su već ranije bili upisani na neko drugo sveučilište (ili na neki drugi fakultet Zagrebačkog sveučilišta) trebali su priložiti odlaznu svjedodžbu s tog sveučilišta (*dimisorij*) ili postojeći indeks, te su potom mogli redovno upisati studij na Pravnom fakultetu.²⁹

²⁸ Zanimljivo bi bilo promotriti ukupnu raspodjelu svih maturanata svake pojedine gimnazije u Dalmaciji prema izboru fakulteta, odnosno sveučilišta. Takva bi, zapravo obrnuta analiza od ove ponuđene u ovome radu, dala širu sliku o izboru studija, odnosno afinitetima dalmatinske mladeži prema visokoškolskom obrazovanju, kao i prema odabiru sveučilišnih centara, na što su utjecali brojni politički i socio-kulturni razlozi. Nažalost, do relevantnih podataka o upisu maturanata iz pojedine škole nisam uspjela doći.

²⁹ *Akademički propisi*, Zagreb, 1898., 3.

GRAFIKON 6. Sveučilišta na kojima su prethodno studirali studenti iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

Od sveučilišta na kojima su prethodno studirali studenti iz Dalmacije, a potom upisali studij prava u Zagrebu, prednjači Sveučilište u Beču. Gotovo polovica upisanih prethodno je studirala u glavnom gradu Monarhije, ukupno njih 202, odnosno 45 %. Ovu grupu slijedili su oni koji su ranije studirali u Grazu (30 %, odnosno njih 134),³⁰ potom oni koji su ranije studirali u Zagrebu, njih 15 % (bilo da su studirali na zagrebačkom Filozofskom³¹ i Teološkom fakultetu ili nisu unijeli podatak s kojeg studija upisuju pravo), te oni koji su studirali ranije u Pragu (8 %). U skupinu ostalih ubrojeni su po jedan student koji je ranije studirao u Budimpešti,³² jedan u Moskvi,³³ jedan u Münchenu,³⁴ te dvojica

³⁰ Kao specifičan slučaj možemo izdvojiti studenta dr. Jerka Machieda iz Hvara, već završenog studenta medicine u Grazu, koji se 1913./1914. u ljetnom semestru upisuje na Pravni fakultet u Zagrebu kao redovan student. Tu je studirao još i u zimskom semestru 1914./1915. Kao prilog prilikom upisa dostavio je *absolutorij* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Grazu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 205). Riječ je o poznatom hvarskom političaru, liječniku i preporoditelju, zastupniku u Dalmatinskom saboru. O njegovu životu i radu vidi opširnije u: Joško KOVAČIĆ, Rod Machiedo sa Hvara, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, vol. XII, br. 1, Hvar, 2014., 238 – 242.

³¹ Specifičan primjer upisa na Pravni fakultet nakon nekog drugog fakulteta u Zagrebu je dr. Blaž Jurišić s otoka Vrgade, koji je već ranije završio studij i doktorirao na Filozofskom fakultetu, te je potom upisao studij prava na dva semestra (HR-HDA, 501, Imenici, br. 229).

³² Prije studija prava u Zagrebu, u Budimpešti je studirao Antun Lomas, rođen u Skradinu, upisan 1884./1885. u Zagrebu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 22).

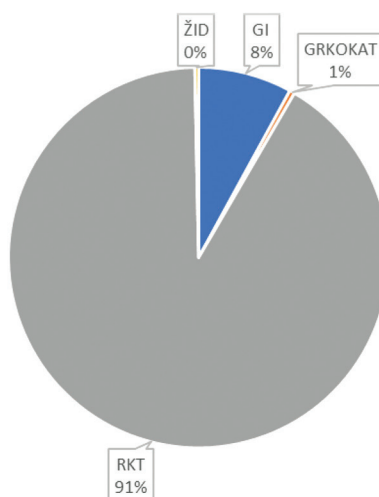
³³ Prije studija prava u Zagrebu, u Moskvi je studirao Marin Čuka, rođen u Zaglavu, upisan 1911./1912. u Zagrebu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 183).

³⁴ Prije studija prava u Zagrebu, u Münchenu je studirao Krešimir Čorak, rođen u Zadru, upisan 1913./1914. u Zagrebu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 202).

u Innsbrucku.³⁵ Ovako veliku popularnost sveučilišta u Beču i Grazu među studentima iz Dalmacije potvrđuje i podatak iz istraživanja o fluktuaciji ukupne studentske populacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu u istom razdoblju, a koji govori o tome kako je u ukupnom broju zagrebačkih studenata prava koji su dio svojeg studija proveli na sveučilištu u Beču, njih ukupno 46 % bilo iz područja Dalmacije, dok ih je među onima koji su dio svojeg studija proveli u Grazu 22 % bilo iz Dalmacije.³⁶ Teško je ovdje govoriti o razlozima prelaska s inozemnih sveučilišta na studij prava u Zagrebu, ali možemo pretpostaviti da se radilo većinom o razlozima osobne naravi, za razliku od odlaska na studij iz Zagreba u Beč, Graz ili Prag gdje su osim osobnih razloga velik utjecaj imale političke prilike u zemlji, odnosno propisi o reciprocitetu diploma.³⁷

VJERSKA STRUKTURA

GRAFIKON 7. Vjerska struktura studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

³⁵ Prije studija prava u Zagrebu, u Innsbrucku su studirali Dujam Hein, rođen u Kotoru, upisan 1904./1905. u Zagrebu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 124) i Radoslav Zorović, rođen u Supetru, upisan 1913./1914. u Zagrebu (HR-HDA, 501, Imenici, br. 202).

³⁶ T. LUETIĆ, *Regional Background*, 184.

³⁷ O razlozima odlaska na studij u inozemstvo vidi opširnije u: T. LUETIĆ, *Migration and Experiences*, 268 – 277. Osim problema s nepriznavanjem zagrebačkih diploma u austrijskom dijelu Monarhije, među razlozima odlaska često se spominje kvaliteta nastave, pojedini znanstveni autoriteti, popularnost pojedinog sveučilišnog centra itd.

Prema raščlambi podataka o vjeroispovijesti studenta, većinu su činili studenti rimokatoličke vjere, njih 848 (91 %). Pravoslavnih studenata³⁸ iz Dalmacije na zagrebačkom Pravnom fakultetu bilo je ukupno upisano 74 njih (8 %). Četvero studenata iz Dalmacije bili su grkokatolici,³⁹ a njih trojica pripadnici židovske vjerske zajednice.⁴⁰

JEZIČNA STRUKTURA

Jezična struktura studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu napravljena je temeljem podatka o materinjem jeziku u studentskom *nacijonalu* kod upisa u prvi semestar studija u Zagrebu.⁴¹

Najveću skupinu činili su studenti hrvatskog materinjeg jezika (njih 86 %), s time da su ovdje ubrojani svi oni koji su naveli sve varijante podatka o hrvatskom jeziku: „hrvatski“, „hrvatski ili srpski“, „hrvatsko-srpski“, „hrvatski (srpski)“. Ukupno 13 % činili su studenti srpskog materinjeg jezika, u što su također uključene sve varijante navođenja srpskog jezika: „srpski“, „srpski ili hrvatski“, „srpsko-hrvatski“. Zanimljivost je, pak, vrlo mali broj studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu koji su naveli talijanski kao materinji jezik, svega njih šestoro odnosno, manje od 1 % u ukupnom broju. Za pretpostaviti je kako je mladež s područja Dalmacije talijanskog materinjeg jezika upisivala talijanska sveučilišta.⁴² Od ostalih jezika navedeni su češki (jedan),⁴³ njemački (jedan)⁴⁴ i arbanaški (jedan).⁴⁵

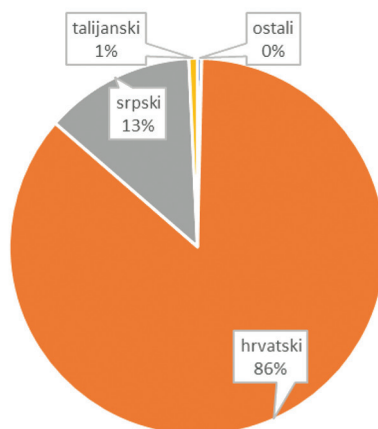
³⁸ U izvornom obliku u *nacijonalu* navodi se izraz „grkoistočni“.

³⁹ Grkokatoličke vjere bili su Radovan Golubić iz sela Baljci kod Drniša, zavičajan u Sošicama, sin Mihajla svećenika (HR-HDA, 501, Imenici, 122, 123, 138, 139, 146, 150 i 151); Miroslav Laboš iz Vrlike, sin Andrije svećenika, bez podatka o zavičajnosti (HR-HDA, 501, Imenici, 16, 17, 19 i 20); Mirko Nikolić iz sela Kričke, sin pok. Mihajla, biskupijskog vikara, sa skrbnikom Andrijom Szegedijem, ravnateljem grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, bez podatka o zavičajnosti (HR-HDA, 501, Imenici, 35) i Viktor Nikolić iz Vrlike, zavičajan u Splitu, sin Vjekoslava, učitelja (HR-HDA, 501, Imenici, 176, 177, 183, 184, 190, 191, 198 i 199).

⁴⁰ Bili su to Ivan Than iz Dubrovnika, Dragutin Tolentino i Jakob Tolentino također iz Dubrovnika. Ivan Than bio je sin Josipa, veterinaru, rođen u Dubrovniku, zavičajan u Galiciji, kao materinji jezik naveo je njemački (HR-HDA, 501, Imenici, 56). Dragutin Tolentino bio je sin Salvatorea, sudskog kancelista, rođen i zavičajan u Dubrovniku, hrvatskog materinjeg jezika (HR-HDA, 501, Imenici, 164, 165, 172, 173, 179 i 180). Jakob Tolentino, sin pok. Isaka, sudskog savjetnika, također je bio rođen i zavičajan u Dubrovniku, a kao materinji jezik naveo je talijanski (HR-HDA, 501, Imenici, 128, 129, 136, 137 i 145).

⁴¹ Rubrika materinjeg jezika uvodi se u upisne *nacijonale* tek od 1900. godine.

⁴² Studenti koji su naveli materinji jezik talijanski bili su: Julio Blessich, rođen u Makarskoj, zavičajan u Kotoru, sin pok. Narcisa (HR-HDA, Imenici, 245); Rikard Bonačić, rođen u Milni na Braču, zavičajan u Splitu, sin Ide, udovice pokojnog pomorskog kapetana (HR-HDA, Imenici, 77, 78),

GRAFIKON 8. Jezična struktura studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

S obzirom na to da su studentski upisni listovi bili dio austrougarske statistike, u njima se, kao ni u drugim onovremenim popisima, ne navodi kategorija „nacionalnosti“⁴⁶ stoga ne možemo napraviti analizu nacionalne

Petar Buttazzoni, rođen i zavičajan u Obrovcu, sin pok. Pavla, građevinskog poduzetnika (HR-HDA, Imenici, 117); Luigi Illich, rođen u Starom Gradu na Hvaru, zavičajan u Dubrovniku, sin pok. Antuna, lučkog komesara (HR-HDA, Imenici, 147); Antun Jelich, rođen i zavičajan u Dubrovniku, sin Ive posjednika (HR-HDA, Imenici, 231, 232) i Jakob Tolentino, rođen i zavičajan u Dubrovniku, sin pok. Isaka, sudskog savjetnika (HR-HDA, 501, Imenici, 128, 129, 136, 137 i 145). Iako brojevi nisu izravno usporedivi, sljedeći podatci ipak mogu govoriti o nekim trendovima: u zadarskoj općini 1910. godine od ukupno 35 907 stanovnika hrvatski jezik kao materinji navelo je njih 23 651, dok je talijanski kao materinji navelo njih 11 552, njemački 477, a ostalih je 227. U samom gradu Zadru talijanski kao materinski jezik navelo je njih 9318, hrvatski 3532, a 397 njemački (A. BRALIĆ, *Zadarski fin-de siècle*, 734). Ove brojke u priličnom su nesrazmjeru u odnosu na broj studenata talijanskog materinjeg jezika na Sveučilištu u Zagrebu, odnosno na njegovu Pravnom fakultetu, te očito ukazuju na činjenicu kako je talijanska elita u Dalmaciji svoje sinove školovala na nekim drugim (inozemnim) sveučilištima.

⁴³ Češki kao materinji jezik naveo je Vincenz Piszczula iz Josefstadta u Češkoj, zavičajan u Kotoru (HR-HDA, 501, Imenici, 138).

⁴⁴ Njemački kao materinji jezik naveo je student Ivan Than, sin Josipa veterinara, rođen u Dubrovniku, zavičajan u Galiciji (HR-HDA, 501, Imenici, 138).

⁴⁵ Arbanaski kao materinji jezik naveo je student Marko Petani iz Arbanasa kod Zadra, sin Krste težaka iz Arbanasa (HR-HDA, 501, Imenici, 166, 167, 174, 175, 181, 182, 188 i 189).

⁴⁶ U službenim austro-ugarskim statistikama, pa tako ni u upisnim listovima na sveučilištu, sve do kraja Monarhije nisu se iznosili podatci o nacionalnosti, makar je do tada i kod Hrvata i kod drugih naroda koji su živjeli na području Hrvatske bio završen proces nacionalne integracije (Božena VRANJEŠ-ŠOLJAN, *Obilježja demografskog razvoja Hrvatske i Slavonije 1860. - 1918.*, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, vol. 31, br. 1, Zagreb, 1998., 48).

strukture studenata iz Dalmacije. Moguće bi bilo načiniti okvirnu nacionalnu sliku tamošnjih studenata na temelju kombinacije podataka o vjeri i materinjem jeziku, no valja naglasiti da je riječ o uvjetnoj kategoriji. Metoda kombinacije vjere i jezika kao metoda utvrđivanja nacionalne pripadnosti, a koja je inače za period o kojemu govorimo uglavnom prihvaćena, upravo kod analize studentskih podataka pokazuje se kao prilično fluidna, s obzirom na nemogućnost izvođenja egzaktnih podataka. Uslijed društveno-političkih fenomena koji su na prijelazu stoljeća zahvatili područje Dalmacije, nacionalna slika studentske populacije tek je okvirno određiva. Ključni problem zabilježen je u grupi studenata koji su naveli srpski kao materinji jezik, njih 106 (odnosno 13 % od ukupnog broja studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu): otprilike polovica ih je bilo rimokatoličke vjeroispovijesti, točnije njih 52. U jednom dijelu riječ je o Srbima katolicima iz grada Dubrovnika,⁴⁷ dok je dio njih naveo srpski jezik vjerojatno pod utjecajem snažne projugoslavenske ideologije koja je upravo među studentskom omladinom u Dalmaciji imala značajan upliv početkom 20. stoljeća.⁴⁸

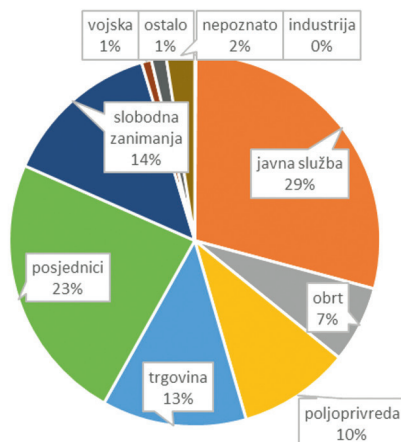
SOCIJALNA STRUKTURA

Analizirajući socijalnu strukturu studenata, valja istaknuti neke metodološke probleme. Prije svega radi se o tome da je svaka analizirana socijalna kategorija u sebi imala niz potkategorija, o kojima se zapravo ne može ništa preciznije reći,

⁴⁷ Riječ je o pripadnicima srbokatoličkog pokreta koji se oblikovao u Dubrovniku sredinom 19. st., kulminirajući na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Opširno o tome fenomenu vidi u: Nikola TOLJA, *Dubrovački Srbi katolici – istine i zablude*, Dubrovnik, 2011.; Ivo BANAC, Vjersko pravilo i dubrovačka iznimka: Geneza dubrovačkog kruga Srba katolika, *Dubrovnik*, sv. 1, br. 1–2, Dubrovnik, 1990., 179 – 210; Maciej CZERWIŃSKI, Jezično pitanje u časopisu Srba katolika Srđ (1902. – 1908.): teze, polemike, modeli argumentacije, *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, sv. 46, br. 1, Zagreb, 2022., 64 – 65.

⁴⁸ O unitarističkoj ideji među studentskom mladeži vidi više u: M. GROSS, Studentski pokret, 474; Mirjana GROSS, Nacionalne ideje studentske omladine u Hrvatskoj uoči I. svjetskog rata, *Historijski zbornik*, vol. XXI-XXII, Zagreb, 1968.-1969., 112 – 140. Isti fenomen zabilježen je i u cjelokupnoj populaciji Filozofskog fakulteta, kao i kod studenata iz Dalmacije na Filozofskom fakultetu (Tihana LUETIĆ, Konfesionalna, jezična i nacionalna struktura studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1874.-1914., u: *D’ržava, obštestvo i kultura na B’lgari i Hrvati VII-XXI v.*, ur. Rumjana Božilova, Lilija Kirova, Irina Ognjanova, Antoaneta Balčeva, Sofija, 2009., 295 – 308; T. LUETIĆ, Prvi studenti iz Dalmacije, 29). O jugoslavenskom unitarizmu u Dalmaciji vidi više u Aleksandar JAKIR, Dalmacija u procesima stvaranja moderne nacije u 19. i 20. stoljeću, u: *Spalatumque dedit ortum – U Splitu bio je rođen. Zbornik povodom desete godišnjice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu*, ur. Ivan Basić, Marko Rimac, Split, 2014., 451 – 477; Aleksandar JAKIR, Unitarističko jugoslavenstvo kao nacionalna ideologija u redovima ‘jugoslavenske omladine’ za vrijeme Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, u: *Zbornik Drage Roksandića*, ur. Damir Agičić, Hrvoje Petrić, Filip Šimetin Šegvić, Zagreb, 2019., 755 – 769.

GRAFIKON 9. Socijalna struktura studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

s obzirom na to da su studentski podatci koje su upisivali u rubriku zanimanja očeva/majke/skrbnika općeniti. Detaljnije utvrđivanje socijalnog i ekonomskog statusa obitelji iz koje je student dolazio stoga nije moguće, ali ovakvu analizu ipak vrijedi napraviti radi dobivanja barem okvirne socijalne slike. Socijalna slika studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu pokazuje da su, kao i na sveučilištu, općenito prednjačila djeca zaposlenika javnih službi: gotovo trećina njih bili su sinovi očeva zaposlenih u nekoj od državnih službi, neovisno o razini i kategoriji zaposlenja (29 %). U ovu skupinu ubrojena je široka lepeza radnih mjesta, od najniže rangiranih zanimanja, do onih najuglednijih za koja je bila potrebna najviša razina obrazovanja. Međutim, ono što je povezivalo ovu heterogenu skupinu zanimanja je socijalna sigurnost, odnosno sigurnost prihoda bez obzira na njegovu visinu. Radilo se tu o cijelom spektru činovničkih radnih mjesta od općine, poštanskog ureda, suda, poreznih i carinskih institucija, o učiteljima i profesorima (od razine pučke škole do sveučilišnih profesora⁴⁹), od poštara, čuvara, poslužnika do zastupnika u Saboru⁵⁰ i Carevinskom vijeću⁵¹. Drugi po brojnosti bili su sinovi posjednika (23 %). Teško je govoriti o socioekonomski

⁴⁹ Studenti čiji je otac bio sveučilišni profesor bili su Ivo i Vjekoslav Vojnović, sinovi Koste Vojnovića, profesora Pravnog fakulteta (HR-HDA, 501, Imenici, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15 i HR-HDA, 501, Imenici, 18, 19, 21, 21 i 22).

⁵⁰ Studenti čiji je otac bio narodni zastupnik u Dalmatinskom saboru bili su braća Milan i Budimir Radimiri, iz Dobrote u Boki Kotorskoj, sinovi Mate Radimirija (HR-HDA, 501, Imenici, 109, 121, 126, 127, 134 i 135) i HR-HDA, 501, Imenici, 130, 131, 138, 139 i 146).

⁵¹ Student čiji je otac bio zastupnik u Carevinskom vijeću bio je Petar Klaić, rođen u Zadru, sin Mihovila Klaića (HR-HDA, 501, Imenici, 17 i 18).

homogenoj skupini jer se iz podataka koji su studenti sami upisivali ne može razaznati o kojoj je kategoriji riječ, o kakvoj se veličini posjeda radilo, je li riječ o manjim, srednjim ili većim posjednicima. Tek je nekolicina njih precizirala pojam i navela da su im očevi „veleposjednici“ ili „mali posjednici“, dok je kod svih ostalih upisani pojam kod kategorije zanimanja oca neodređen, odnosno navedena je samo kategorija „posjednik“. Nadalje, u ovu skupinu ubrojani su i svi oni koji su naveli da su im očevi posebnici, privatnici, vlasnici i sl.

Posebnu grupu studenata činili su oni čija su zanimanja očeva spadala u skupinu tzv. „slobodnih zanimanja“. Riječ je o skupini različitih profesija čiji je prihod ovisio o vlastitom radu, a u obrazovnom smislu za takva je zanimanja bila je potrebna najčešće visoka razina obrazovanja. U tu skupinu ubrojani su sinovi liječnika, ljekarnika, odvjetnika, bilježnika, novinara, svećenika, neka tehnička zanimanja, pomorskih kapetana, knjigovođa, publicista... Studenata iz ovakvih obitelji na studiju prava u Zagrebu bilo je 14 %. Zanimljiva je usporedba sa socijalnom strukturom studenata iz Dalmacije na Filozofskom fakultetu: dok se sve ostale kategorije otprilike poklapaju ili se razlikuju u skromnim postotcima, kategorija „slobodnih zanimanja“ uočljivo odskače kada se usporede studenti prava i filozofije. Na Pravnom fakultetu bilo je gotovo tri puta više studenata iz takvih obitelji nego na Filozofskom (na Filozofskom je ovu grupu studenata činilo 5 % studenata iz Dalmacije). Nameće se zaključak kako su dalmatinski odvjetnici i bilježnici u znatnom broju usmjeravali svoju djecu na studij prava, odnosno izravno školovali svoje nasljednike.

Gotovo jednak udio (13 %) činili su sinovi dalmatinskih trgovaca. Sinove trgovačkih obitelji, za koje također nemamo podatak o kakvoj se ekonomskoj moći radilo, je li se radilo o sitnim trgovcima ili bogatijim trgovačkim obiteljima, slijedili su sinovi poljoprivrednika (10 %) i obrtnika (7 %). Kao u kategoriji očeva posjednika, i ovdje je teško odrediti je li se radilo o vlasniku zemlje koju je obrađivao, zakupniku ili o nadničaru.⁵² Ista je situacija i s obrtnicima, s time da se može pretpostaviti kako se radilo o sitnim do srednjim obrtničkim obiteljima, u koje su ovdje ubrojani svi oni čiji su roditelji ili skrbnici bili brijači, bačvari, drvodjelci, kamenari, krčmari, kolari, krojači, mlinari, pekari, postolari, tkalje, švelje, slastičari, zidari, zlatari. Slijedili su ih zaposlenici u vojsci s 1 % te skupina „ostalih zanimanja“ s također 1 %.⁵³ Ovakva socijalna slika implicira da je, unatoč činjenici da su djeca zaposlenika državnih službi, kao i ona iz posjedničkih obitelji, prednjačila u brojkama na sveučilišnom studiju, ipak i u

⁵² U ovu skupinu ubrojani su svi oni koji su naveli kao zanimanje oca „ratar“, „poljodjelac“, „seljak“, „težak“, „ribar“.

⁵³ U ovu skupinu ubrojane su služavke, domaćice, radnici (neodređeni).

trgovačko-obrtničkom sloju došlo do određenih promjena, kao što se to dogodilo i u težačko-ribarskim sredinama iz kojih je skroman, ali značajan postotak upisivao studij. Kao kuriozitet navodimo i podatak da je u grupi zanimanja očeva iz polja industrije samo jedan student naveo oca čije zanimanje spada u ovu skupinu,⁵⁴ što između ostalog jasno pokazuje i gospodarsku sliku austrijske pokrajine u kojoj je industrija bila tek u povojima.⁵⁵ U kontekstu cjelokupne studentske populacije sveučilišta, socijalna slika dijelom se poklapala. Ukupno 43 % studenata iz Dalmacije dolazilo je iz obitelji tzv. intelektualne privrede. Tu su zajedno ubrojani svi sinovi javnih službenika i onih koji su pripadali grupi slobodnih zanimanja. Na cijelom sveučilištu djece iz takvih obitelji bilo je nešto manje, 33 %, što govori o nešto jačem prodoru drugih socijalnih grupa u akademski svijet. Što se tiče skupine trgovaca i obrtnika, studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu bilo je 21 %, dok je ista skupina u cjelokupnoj populaciji činila 23 %.⁵⁶

O socijalnoj strukturi zaključno se može reći kako su studenti dolazili iz različitih društvenih sredina, unatoč stereotipu o akademskoj mladeži kao pripadnicima isključivo višeg sloja. Nadalje, unatoč naočigled skromnim udjelima, prisutnost sinova nižih socijalnih skupina ipak govori o određenim modernizacijskim procesima u dalmatinskom društvu krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

NAUKOVINA I STIPENDIJE

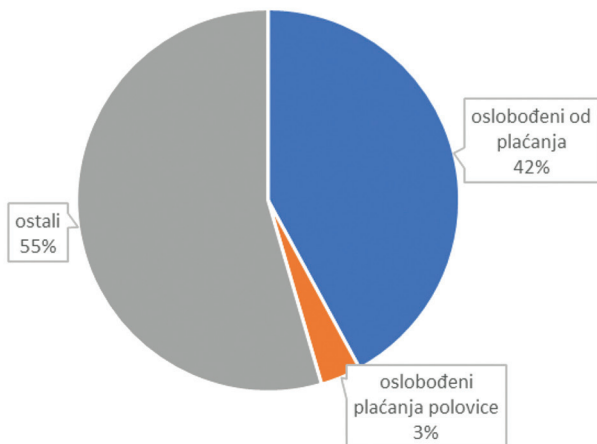
Uz socijalnu strukturu, odnosno materijalnu situaciju studenata, vezano je i pitanje plaćanja školarine (*naukovine*).⁵⁷ Školarina (*naukovina*) bila je obavezna

⁵⁴ Bio je to Justi Matačić iz Šibenika, sin Andrije koji je naveo da mu je otac industrijalac. (HR-HDA, 501, Imenici, 120, 121)

⁵⁵ Broj sinova industrijalaca na Sveučilištu u Zagrebu doista je nizak. Naime, ista je situacija bila i na Filozofskom fakultetu u ovom razdoblju gdje je također tek jedan student bio sin tvorničara (bio je to Josip Mardešić, sin Ivana, vlasnika tvornice za preradu ribe iz Komiže, vidi: T. LUETIĆ, Prvi studenti iz Dalmacije, 28). Možemo pretpostaviti kako su sinovi skromnog broja dalmatinskih industrijalaca studirali na inozemnim sveučilištima.

⁵⁶ T. LUETIĆ, *Studenti*, 66. Ovakvi visoki udjeli sinova iz trgovačkih i obrtničkih obitelji na sveučilištu jasno pokazuju transformaciju nove privredne elite. Promjena mentaliteta unutar samog sloja vidljiva je u tome da svoju djecu školuju na akademskoj razini, za razliku od ranijih generacija. Ova istraživanja za područje Banske Hrvatske objavila je Iskra Iveljić. Vidi: Iskra IVELJIĆ, Trgovačka elita kao čimbenik modernizacije i hrvatske nacionalne integracije šezdesetih godina 19. stoljeća, *Povijesni prilozi*, sv. 10, Zagreb, 1991., 195, 211; Iskra IVELJIĆ, *Očevi i sinovi – privredna elita Zagreba u drugoj polovini 19. stoljeća*, Zagreb, 2007., 222, 306.

⁵⁷ Opširnije o *naukovini* vidi u: T. LUETIĆ, *Studenti*, 71 – 75.

GRAFIKON 10. Studenti iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.) po pitanju plaćanja školarine

za studente sveučilišta u čitavom promatranom razdoblju. S vremenom se mijenjao njezin iznos, kao i način plaćanja, ali bitno je naglasiti kako je mogućnost oslobađanja od njezina plaćanja postojala kroz cijeli ovaj period, ako su bili zadovoljeni uvjeti (uspjeh na studiju i socijalni faktor, odnosno slabije financijske mogućnosti studenta).⁵⁸ Što se tiče studenata Pravnog fakulteta, visina školarine od 1894. godine iznosila je 25 for (50 kruna),⁵⁹ a do tada je njezin iznos ovisio o broju sati upisanih kolegija i plaćala se izravno profesorima.⁶⁰

Iako je plaćanje školarine (*naukovine*) značilo prilično materijalno opterećenje, prema podacima iz *nacijonala* u kojima se redovito bilježilo plaćanje odnosno oslobođenje od plaćanja *naukovine*, vidljivo je da je gotovo polovica studenata iz Dalmacije bila oslobođena tog troška. U ovu analizu ušli su svi semestri svakog

⁵⁸ Kao uvjet za oslobađanje od plaćanja *naukovine* za studente prava bilo je kolokviranje iz dva glavna predmeta s najmanje četiri sata nastave na tjedan. Studenti treće i četvrte godine trebali su položiti po jedan pravni kolokvij i jedan iz državno-znanstvene struke. Studenti prve i treće godine imali su obvezu u zimskom semestru umjesto kolokvijalnih svjedodžbi priložiti svjedodžbe o prvom, odnosno drugom pravno-povijesnom državnom ispitu, položenom barem s dobrim uspjehom. Ako se radilo o studentu koji je tek upisivao prvi semestar, bila je nužna njegova maturalna svjedodžba (*svjedodžba zrelosti*) s pohvalnom bilješkom o vladanju. Dokument kojim se dokazivao socijalni status bila je „uredovna svjedodžba o obiteljskim i imućstvenim prilikama molitelja respective njegovih roditelja“, izdana od strane općinskog poglavarstva (*Akademički propisi*, Zagreb, 1898., 20 – 21).

⁵⁹ *Akademički propisi*, Zagreb, 1898., 18.

⁶⁰ *Akademički propisi*, Zagreb, 1887., 15.

upisanog studenta rođenog u Dalmaciji, pa je tako od 3319 ukupno upisanih semestara svih studenata, u 1396 semestara studenti nisu plaćali školarinu (njih 42 %), te su u 114 semestara (3 %) plaćali samo u polovičnom iznosu.⁶¹

Uz oslobođenje plaćanja školarine, materijalnu olakšicu tijekom studiranja neki su pronašli u stipendijama koje su se dijelile iz različitih državnih, gradskih i privatnih zaklada. Uvjeti za većinu stipendija bili su vezani uz socijalni status studenta, kao i njegov uspjeh na studiju. Od studenata rođenih u Dalmaciji koji su u ovom razdoblju studirali pravo u Zagrebu, njih 79 tijekom određenog perioda svojeg studiranja primalo je stipendije (što je otprilike 9 % od ukupnog broja upisanih studenata iz Dalmacije). Ako kategoriju stipendija promatramo kroz stipendiranje u broju semestara, tada je taj omjer nešto niži; odnosno od ukupnog broja upisanih semestara studenata rođenih u Dalmaciji, u 135 semestara su bili stipendirani, što je oko 4 % njihova ukupnog studija. Govoreći o vrstama stipendija, najviše studenata bilo je stipendirano iz Zaklade (bivšeg) bečkog konvikta koje je dijelilo Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu u Beču (njih 26), slijedili su oni koji su primali stipendije zagrebačkog filantropa Aleksandra Bresztyenskog⁶² (njih 15), potom oni koji su primali stipendije iz Zaklade grofa Wenzela von Lilienberga⁶³ koje je dijelilo Namjesništvo u Zadru (njih 13), zatim oni koji su primali stipendiju iz Zaklade za uboge slušače sveučilišta koju je utemeljio biskup Strossmayer (njih 9), oni koji su bili stipendirani iz Zaklade Ivana contea Burattija (njih 7) te studenti stipendirani iz Zaklade Babić-Vujnović (njih 6). Ostali su primali stipendije iz još niza drugih privatnih zaklada ili gradske stipendije koju su dijelili gradovi Zadar, Split, Sinj.

Studenti koji su najdulje uživali stipendije tijekom svojeg studija bili su Petar Bačić, sin težaka Šimuna iz Kukljice s otoka Ugljana,⁶⁴ koji je svih osam semestara studija u Zagrebu primao stipendiju od 400 kr iz Zaklade Aleksandra (Šandora) Bresztyenskog. Tijekom četiri semestra svojeg studija bili su stipendirani Ante

⁶¹ Izračun je rađen na temelju ukupnog broja svih semestara svakog studenta jer se kao redovita pojava bilježi različito stanje po pitanju plaćanja školarine u pojedinoj akademskoj godini (primjerice, student je mogao biti oslobođen u nekom periodu svojeg studiranja, dok je u ostalim semestrima plaćao školarinu).

⁶² Više o ovom zagrebačkom filantropu židovskog porijekla vidi u: Ivan MIRNIK, *Obitelj Alexander ili kratka kronika izbrisano vremena, Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, sv. 28, Zagreb, 1995., 105 – 108.

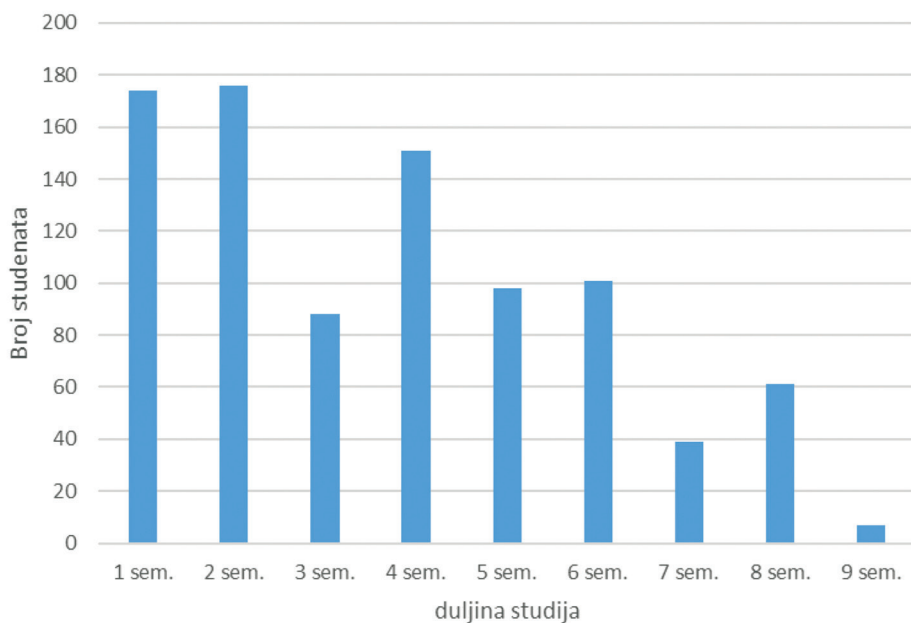
⁶³ Grof Wenzel Alois Vetter von Lilienberg (1770.–1840.), austrijski general. Obnašajući dužnost namjesnika Dalmacije od 1831. do 1840., poticao je gospodarski i kulturni razvoj pokrajine. Utemeljio je zakladu za stipendiranje studenata iz Dalmacije (1838.). O njemu opširnije vidi u: Tado ORŠOLIĆ, *Vetter von Lilienberg, Wenzel u: https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=12002* (posjećeno 1. ožujka 2022.).

⁶⁴ HR-HDA, 501, Imenici, 176, 177, 183, 184, 190, 191, 198 i 199.

Šižgorić, sin Mateja težaka i nadglednika svjetionika s otoka Žirja (stipendija iz Zaklade bivšeg bečkog konvikta podijeljena od bečkog Ministarstva za bogoštovlje i nastavu u iznosu od 400 kr),⁶⁵ Viktor Nikolić, sin Vjekoslava, učitelja iz Vrlike (stipendija iz Zaklade bivšeg bečkog konvikta podijeljena od bečkog Ministarstva za bogoštovlje i nastavu u iznosu od 400 kr),⁶⁶ i Božidar Subotić, sin Anđelke, udovice i posjednice iz Kotora (stipendija iz Zaklade Babić-Vujnović podijeljena od Namjesništva u Zadru u iznosu od 1000 kr).⁶⁷ Svi ostali bili su stipendirani u kraćem periodu svojeg akademskog obrazovanja, od jedan do tri semestra.

DULJINA STUDIRANJA

GRAFIKON 11. Duljina studiranja studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu (1874. – 1918.)

⁶⁵ HR-HDA, 501, Imenici, 131, 138, 139 i 146.

⁶⁶ HR-HDA, 501, Imenici, 184, 190, 198 i 199.

⁶⁷ HR-HDA, 501, Imenici, 176, 177, 183 i 184.

Prema Grafikonu 11 vidljivo je da je najveći broj studenata iz Dalmacije na zagrebačkom Pravnom fakultetu studirao tek 1 ili 2 semestra (174, odnosno 176 studenata, ili u postotcima 19 %, odnosno 20 %), dok je najmanje njih tu odslušalo cjelokupni studij prava, osam semestara (njih 61, odnosno 7 %), dok ih je još sedmero, odnosno 1 %, studiralo 9 semestara⁶⁸). Ova očita kratkotrajnost studija u Zagrebu mogla bi voditi k zaključku o slabom uspjehu studenata iz Dalmacije na studiju. Ipak, kod ove pretpostavke valja imati na umu da, uz činjenicu da je vrlo vjerojatno značajan broj njih doista odustajao od studija nakon nekog vremena iz različitih razloga, svakako valja imati na umu mogućnost da su onovremeni studenti, a posebice oni iz pokrajina u kojima se nije priznavala zagrebačka diploma, nastavljali studij na nekom drugom sveučilištu u austrijskom dijelu Monarhije.⁶⁹

ZAKLJUČAK

Cilj ovog istraživanja bio je rekonstruirati sliku studentske populacije s područja Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu od osnutka modernog sveučilišta u Zagrebu do kraja Monarhije. Ukupne brojke studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu u Zagrebu u razdoblju od 1874. do 1918. sagledane su u

⁶⁸ Iako je studij trajao četiri godine, odnosno osam semestara, neki od njih slušali su pojedini semestar dva puta, vjerojatno radi utvrđivanja gradiva nakon neuspjeha na nekom od državnih ispita. Studenti su tijekom studija polagali državne ispite kojih je do apsolviranja trebalo položiti tri, odnosno četiri nakon izmjena uvedenih 1894. godine. Radilo se o stručnim ispitima koji su bili nužni za zaposlenje u državnoj službi. Ako su studentske ambicije išle prema zaposlenju u pravosuđu ili odvjetništvu, nužan je bio doktorat koji se stjecao polaganjem triju *rigoroza* (stroga ispita) po završetku studija. Više o sustavu završnih ispita za pravnike vidi u: D. ČEPULO, Razvoj pravne izobrazbe, 86 – 90 i Sarah A. KENT, Hrvatski odvjetnici i politika profesije: dilema profesionalizacije 1884-1894, *Historijski zbornik*, god. XLIII, br. 1, Zagreb, 1990., 253 – 255.

⁶⁹ Podatke o završenim pravnicima iz Dalmacije koji su studij završili na jedan od ova dva načina (polaganjem državnih ispita i/ili *rigoroza*), s obzirom na dostupnu arhivsku građu, nisam uspjela pronaći, barem ne u mjeri da bi se mogli sustavno obraditi i kvantificirati. U Hrvatskom državnom arhivu, u fondu Pravni fakultet u Zagrebu među *Općim spisima* nalaze se podatci o kandidatima za polaganje državnih ispita, ali nisu sačuvani u kontinuitetu, niti ima podataka o uspjehu na spomenutim ispitima. Što se tiče objavljenih podataka o završenim pravnicima, oni postoje u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, knj. II, Zagreb, 1969., 424 – 425. Tu su objavljeni sumarni podatci o diplomiranim pravnicima i doktoratima s Pravnog fakulteta od 1874. nadalje. Objavljen je i popis doktoranada Pravnog fakulteta u Zagrebu koji su doktorirali temeljem *rigoroza* u razdoblju od 1877. do 1952. u: *Pravni fakultet u Zagrebu 1776-1996*, knj. I, sv. 1, ur. Željko Pavić, Prilozi za povijest fakulteta, Zagreb, 1996. Međutim, u njima se ne navode podatci o zavičajnom porijeklu studenata. Stoga u ovome radu ne iznosimo brojčane podatke o završenim pravnicima iz Dalmacije, što svakako ostaje jedno od otvorenih istraživačkih pitanja vezanih uz ovu temu.

kontekstu austrijskih uredbi o reciprocitetu diploma postignutih u ugarskom dijelu Monarhije s onima postignutim na sveučilištima austrijskog dijela Monarhije, što je imalo izravnih posljedica na studente iz Dalmacije. Ukupan broj studenata rođenih i/ili zavičajnih u Dalmaciji upisanih na studij prava u Zagrebu u ovom razdoblju iznosio je 926, s time da se u počecima radilo o vrlo skromnim brojkama, da bi se njihov broj znatno povećao u razdoblju od početka 20. st. do početka Prvog svjetskog rata, što je posljedica uvođenja nekih olakšica za studente iz austrijskog djela Monarhije 1904., kao i sveukupnih društveno-političkih okolnosti u ovom razdoblju. Pitanje reciprociteta bio je i jedan od razloga kratkotrajnosti studija u Zagrebu (najviše studenata studiralo je svega jedan ili dva semestra). Analizirajući osobne podatke upisanih splitskih studenata pomoću kvantitativne metode, zaključeno je kako se velika većina njih (91 %) po vjerskoj pripadnosti izjasnila rimokatolicima, dok je njih 86 % upisalo hrvatski kao materinji jezik. Po socijalnoj strukturi, akademska mladež iz Dalmacije porijeklom je bila iz različitih društvenih slojeva, s time da je najviše njih dolazilo iz obitelji javnih službenika (trećina studenata) te obitelji posjednika i „slobodnih zanimanja“. Ipak, analiza pokazuje i prodor drugih društvenih grupa u akademski svijet, poput onih iz trgovačko-obrtničkih obitelji te sinova poljoprivrednika. Po prethodnom obrazovanju, najveći broj dolazio je iz splitske i zadarske gimnazije. U svakom slučaju, riječ je o društvenoj grupi koja je u budućnosti predstavljala okosnicu intelektualnog kruga Dalmacije i koja je svojim akademskim obrazovanjem stečenim u Zagrebu utrla put budućim znatno brojnijim generacijama studenata iz Dalmacije.

PRILOG 1. Popis studenata iz Dalmacije na Pravnom fakultetu Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu (1874. – 1918.)⁷⁰

Šk. god.	Prezime	Ime	Mjesto rođenja	Datum rođenja	Ime oca/majke/ skrb.	Zavičajnost
1909/1910	Abović	Krsto	Gornja Lastva, Kotor	02.05.1887.	Niko	Gornja Lastva, Kotor
1892/1893	Alačević	Frano	Makarska	11.12.1874.	Antun	
1904/1905	Alačević	Juraj	Makarska	15.07.1885.	Ante	Makarska
1906/1907	Andrijašević	Niko	Gradac, Makarska	24.01.1882.	Petar	Gradac, Makarska
1906/1907	Angjelinović	Budislav Grgur	Sučuraj, Hvar	14.01.1886.	Miho	Sučuraj, Hvar
1911/1912	Angjelinović	Danko	Makarska	13.04.1891.	pok. Miho; skrb. N. Franičević	Split
1906/1907	Aničin	Ivan	Zlarin	25.10.1887.	Tomica	Zlarin
1917/1918	Anić	Ivo	Knin	29.10.1896.	Marko	Knin
1908/1909	Antoniazzo	Venceslav	Koločep	10.10.1884.	Jakov	Split
1909/1910	Anzulović	Mate	Jelsa, Hvar	27.09.1886.	pok. Juraj; skrb. Ivan Anzulović	Jelsa, Hvar
1899/1900	Aras	Franjo	Milna, Brač	16.02.1880.	Franjo	
1917/1918	Arneri	Juraj	Korčula	17.04.1899.	Roko	Korčula
1899/1900	Arneri	Ljubomir	Korčula	02.04.1879.	pok. Rafo	Korčula
1915/1916	Arneri	Rafo	Korčula	1897.	Rafo	Korčula
1883/1884	Arneri	Rok	Korčula	03.06.1865.	Rafael	
1901/1902	Arneri	Šime	Korčula	06.06.1879.	pok. Rafo	Korčula
1909/1910	Avellini	Josip	Hvar	01.06.1891.	Ivan	Hvar
1916/1917	Babić	Filip	Drvenik, Makarska	19.09.1896.	Božo	Gradac, Makarska
1910/1911	Bačić	Petar	Kukljica, Zadar	09.04.1890.	Šimun	Kukljica, Zadar
1909/1910	Bačina (Bočina)	Jakov	Kaštel Stari	20.08.1888.	pok. Luka; mati Helena; skrb. Frano Šimeta	Kaštel Stari
1884/1885	Bača	Marko	Ston	27.10.1862.	skrb. Nikola Hrdalo	
1906/1907	Bajlo	Ivo	Arbanasi, Zadar	17.08.1885.	Krsto	Arbanasi, Zadar

⁷⁰ Na popisu se nalaze svi studenti s područja Dalmacije koji su zabilježeni u upisnim listovima (*nacionalima*) Pravnog fakulteta u Zagrebu od akademske godine 1874./1875. do 1917./1918. Od osobnih podataka koji postoje u izvorima u priloženoj tablici donosi se izbor osobnih podataka za svakog studenta, a to su: godina prvog upisa na studij prava u Zagrebu, ime i prezime, mjesto i datum rođenja, ime oca, majke ili skrbnika te mjesto zavičajnosti. Podatci o imenu i prezimenu, kao i imenu oca/majke/skrbnika, donose se u izvornom obliku te ako je bilo više upisanih varijanti imena/prezimana, one se navode u zagradi. Isti je slučaj i s podacima o datumu rođenja. U nekim slučajevima kod datuma rođenja zabilježena je samo godina, bez dana i mjeseca rođenja. Također, kod nekih studenata nedostaje mjesto zavičajnosti te je ta rubrika u tablici ostavljena prazna.

1911/1912	Bajlo	Srećko	Arbanasi, Zadar	26.03.1890.	pok. Božo	Arbanasi, Zadar
1908/1909	Baldani	Narčiz	Budva	25.10.1888.	Đuro	Herceg Novi
1909/1910	Bandić	Dujo (Gjuro)	Dubrovnik	12.10.1888.	pok. Ivan; skrb. Pero Miljan	Dubrovnik
1914/1915	Barbarić	Antun	Split	04.02.1893.	Mate	Split
1917/1918	Barbić	Petar	Skradin	27.02.1893.	Sava	Skradin
1907/1908	Baričević	Janko	Split	22.01.1888.	Marin	Split
1909/1910	Barić	Ivo	Split	26.07.1889.	Andro	Dubrovnik
1904/1905	Barić	Josip	Split	27.01.1885.	Andro	Dubrovnik
1909/1910	Bartulica	Dragutin	Split	17.08.1891.	Stipan	Split
1874/1875	Bassegli-Gozze (Gučetić)	Melko	Dubrovnik	05.01.1855.	Baldo	
1910/1911	Bavčević	Frano	Gornje Selo, Šolta	11.11.1889.	Marin	Grohote, Šolta
1879/1880	Bego	Dujam	Split	1859.	Mate	
1913/1914	Bego	Krunoslav	Split	06.12.1894.	Šimun	Split
1903/1904	Bego	Marin	Split	16.11.1881.	Juraj	Split
1917/1918	Belamarić	Dinko	Šibenik	27.03.1897.	Ivan	Šibenik
1907/1908	Belić	Matija	Mitrovica	10.08.1885.	Antun	Jelsa, Hvar
1908/1909	Belić	Rudolf	Melada	13.11.1887.	Ivan	Zadar
1908/1909	Beljić	Petar	Dubrovnik	25.04.1880.	pok. Petar	Dubrovnik
1913/1914	Benković	Mirko	Lastva	27.05.1883.	Josip	Omiš
1904/1905	Benzon	Martin	Zadar	26.09.1884.	Ivan	Split
1912/1913	Berak	Antun	Silba	28.05.1891.	Mate	Silba
1909/1910	Berak	Ivan	Zadar	04.01.1890.	Matej	Zadar
1909/1910	Bernardi	Antun	Korčula	12.01.1890.	Petar	Korčula
1907/1908	Bernardi Nikolin	Vicko	Korčula	29.06.1887.	Nikola	Korčula
1908/1909	Berničević	Antun	Prčanj, Kotor	06.11.1885.	pok. Luidi (Luj)	Prčanj
1907/1908	Beroš	Josip	Supetar, Brač	15.06.1888.	Mate	Split
1911/1912	Berović	Josip	Šibenik	06.09.1891.	Danko	Šibenik
1905/1906	Berticioli	Mirko	Vrlika	06.06.1884.	Petar	Split
1917/1918	Bertučević	Juraj	Stari Grad, Hvar	04.03.1898.	pok. Antun, mati Franica	Stari Grad, Hvar
1911/1912	Bervaldi	Viktor (Vicko)	Stari Grad, Hvar	14.02.1891.	Ante	Stari Grad, Hvar
1917/1918	Bibica	Ivan	Vela Luka, Korčula	03.09.1898.	Baldo	Gruž
1905/1906	Bielić	Hugo	Viganj, Pelješac	14.09.1884.	Antun	Viganj
1889/1890	Bielić (Bijelić)	Ivo	Viganj, Pelješac	17.03.1870.	Antun	
1909/1910	Bijelić	Stevan	Bribir	10.04.1876.	Sava	Bribir
1910/1911	Bilan	Blažo	Metković	12.11.1890.	Ivan	Metković
1913/1914	Bilić	Nikola	Supetar, Brač	30.06.1894.	Antun	Supetar, Brač
1903/1904	Birimiša	Božo	Dubrovnik	25.12.1881.	Jakob	Dubrovnik
1901/1902	Bjelovučić	Niko	Janjina	11.09.1882.	pok. Ivan, mati Marija; skrb. Petar Miletić	Janjina
1908/1909	Bjelovučić	Stijepo	Janjina	01.08.1889.	Ivo	Dubrovnik

1913/1914	Bjelovučić	Niko	Janjina	14.04.1893.	pok. Niko	Janjina
1903/1904	Blažević	Ante	Šibenik	02.06.1881.	Paško	Šibenik
1917/1918	Blessich	Julio	Makarska	03.04.1893.	pok. Narcis	Kotor
1912/1913	Bljajić	Krunoslav	Sali, Zadar	19.09.1891.	pok. Mate, mati Antica	Zadar
1912/1913	Bobić	Blaž (Vlaho)	Gruž, Dubrovnik	26.01.1893.	Ivan	Biograd
1917/1918	Bobić	Ivo	Gruž, Dubrovnik	07.11.1896.	Ivan	Zadar
1906/1907	Bogdanović	August	Split	11.05.1888.	pok. Vladimir; skrb. Bogdan Bogdanović	Zadar
1904/1905	Bogdanović	Josip	Split	16.02.1885.	pok. Vladimir; skrb. Bogdan Bogdanović	Zadar
1907/1908	Bogić	Antun	Orebić, Pelješac	08.10.1888.	Josip	Orebić, Pelješac
1914/1915	Bona de	Ivan	Dubrovnik	31.03.1895.	Marino de Bona	Zagreb
1916/1917	Bona Marquis	Miše	Gruž, Dubrovnik	07.04.1898.	Luko	Dubrovnik
1909/1910	Bonacci	Frano	Kambelovac	19.10.1888.	Božo	Split
1912/1913	Bonacii	David	Kambelovac	21.04.1892.	Božan	Split
1904/1905	Bonačić	Mate	Sućuraj, Hvar	02.03.1884.	Bartul	Sućuraj, Hvar
1901/1902	Bonačić	Rikard	Milna, Brač	03.04.1881.	mati Ida, skrb Ante Vičić	Split
1907/1908	Bonačić-Mandinić	Juraj	Milna, Brač	14.07.1884.	Nikola	Milna, Brač
1884/1885	Bonetti	Dinko	Supetar, Brač	12.08.1866.	Lovro	
1890/1891	Bortolotti	Hinko	Zadar	10.11.1872.	Dragutin	
1915/1916	Bosančić	Josip	Dugopolje	01.01.1897.	Mihovil	Klis
1907/1908	Bosnić-Kovačić	Frano	Blato, Korčula	31.01.1886.	Kuzma	Blato, Korčula
1899/1900	Boškić-Stipović	Mato	Studenci	04.08.1876.	Ivan	Travnik
1905/1906	Bošković	Milan	Kotor	22.04.1884.	Jovan	Kotor
1911/1912	Bošnjak	Ivan	Metković	08.07.1891.	Petar	Metković
1912/1913	Bošnjak	Miroslav	Metković	13.11.1892.	Petar	Metković
1905/1906	Botica	Lovro	Račišće, Korčula	15.01.1884.	Pavo	Račišće, Korčula
1906/1907	Botteri	Juraj	Stari Grad, Hvar	17.08.1883.	mati Laura; skrb. Vicko Fabiani	Stari Grad, Hvar
1908/1909	Bradarić Šlujo	Paško	Ugljane, Sinj	22.04.1885.	Antun	Split
1911/1912	Brajević	Filip	Split	07.09.1891.	pok. Dujam	Split
1907/1908	Brajnović	Vinko	Split	17.08.1888.	Josip	Split
1910/1911	Brbora	Baldo	Dubrovnik	09.01.1891.	Mato	Dubrovnik
1887/1888	Brčić	Josip	Kotor	02.05.1867.	Ante	
1909/1910	Britvić	Milan	Prčanj, Kotor	20.01.1887.	Vicko	Split
1906/1907	Brkić	Josip	Škabrnja, Zadar	07.02.1887.	Petar	Škabrnja, Zadar
1912/1913	Bruvnjak	Vladimir	Silba	18.12.1892.	Šimun	Silba, Zadar
1905/1906	Bubalo	Božidar	Dubrovnik	11.06.1886.	pok. Ilija, mati Mile; skrb. Stijepo Knežević	Dubrovnik

1909/1910	Bubalo	Svetozar	Herceg Novi	20.10.1890.	Petar	Herceg Novi
1909/1910	Buconić	Antun Mato	Šumet	01.02.1886.	Mato	Šumet
1904/1905	Buconić	Mate	Dubrovnik	25.04.1884.	pok. Pero	Dubrovnik
1906/1907	Bučić	Jerko	Hvar	23.02.1886.	Vjekoslav	Hvar
1912/1913	Buč	Antun	Orašac, Dubrovnik	28.02.1890.	Miho	Orašac, Dubrovnik
1902/1903	Budmani	Antun	Dubrovnik	23.08.1880.	Petar	Dubrovnik
1906/1907	Buić	Ivan	Stari Grad, Hvar	24.09.1882.	Antun	Split
1913/1914	Buić	Mirko	Split	14.04.1894.	pok. Juraj	Stari Grad, Hvar
1909/1910	Buj	Erminije	Kaštel Lastva, Kotor	02.08.1884.	Franjo	Kaštel Lastva, Kotor
1916/1917	Bujas	Nikola	Imotski	03.12.1896.	Roko	Split
1909/10	Bujas	Srećko	Šibenik	20.11.1889.	Roko	Split
1910/1911	Bujević	Marko	Gruž, Dubrovnik	14.01.1888.	Antun	Dubrovnik
1885/1886	Bulat	Gašpar	Zadar	06.06.1867.	Eduard	
1882/1883	Bulat	Marijan	Zadar	1864.(1863.)	Antun	
1888/1889	Bulić	Ivan	Vranjic	1869.	Marin	
1896/1897	Bulić	Mato	Vranjic	11.01.1876.	Marin	
1913/1914	Buljan	Ivan	Sinj	12.05.1893.	Stjepan	Sinj
1915/1916	Bunčuga	Antun	Jelsa, Hvar	21.01.1889.	Luka	Jelsa, Hvar
1909/1910	Buratović	Ivan	Vrbanj, Hvar	11.06.1887.	pok. Ante; mati Mande; skrb. Nikola Buratović	Vrbanj, Hvar
1901/1902	Burić	Josip	Rijeka	12.04.1882.	Marko	Vis
1913/1914	Burić	Marko	Kaštel Lukšić	23.07.1893.	Antun	Kaštel Lukšić
1902/1903	Butković	Zvonimir	Rab	01.11.1882.	Ilija	Zadar
1904/1905	Buttazzoni	Petar	Obrovac	01.05.1877.	pok. Pavao	Obrovac
1904/1905	Buzolić	Antun	Milna, Brač	09.10.1884.	Mate	Milna, Brač
1906/1907	Buzolić	Dinko	Zadar	14.04.1886.	Anakler	Zadar
1909/1910	Buzolić	Krunoslav	Milna, Brač	25.02.1889.	Mate	Milna, Brač
1905/1906	Buzolić	Mihovil	Milna, Brač	19.04.1887.	Matej	Milna, Brač
1903/1904	Cabrić	Petar	Zadar	04.11.1885.	Ivan	Zadar
1906/1907	Calezić	Petar	Zadar	02.11.1885.	Ivan	Zadar
1907/1908	Calogera Božidarev	Tomo	Korčula	20.12.1887.	Božidar	Korčula
1909/1910	Cambj pl.	Arnolf	Split	19.01.1888.	pok. Sebastijan	Split
1906/1907	Cambj pl.	Augustin	Split	26.10.1885.	pok. Sebastijan	Split
1903/1904	Caput	Nikola	Dubrovnik	01.01.1883.	pok. Antun; skrb. Nikola Caput	Dubrovnik
1907/1908	Carević	Nikola	Kotor	22.06.1888.	pok. Josip, skrb. Mato Radoničić	Split
1905/1906	Carević	Vlaho	Metković	07.10.1886.	mati Stanislava; skrb. Marko Ježina	Split
1908/1909	Carić	Baro	Svirče, Hvar	02.12.1879.	Ivan	Svirče, Hvar
1912/1913	Carić	Ivan	Jelsa, Hvar	21.04.1893.	Juraj	Kotor

1903/1904	Carić	Jakov	Svirče, Hvar	01.08.1883.	Antun	Svirče, Hvar
1902/1903	Cebalo	Antun	Žrnovo, Korčula	18.05.1881.	pok. Nikola; skrb. Jerko Curać	Žrnovo, Korčula
1912/1913	Celegin (Celezin)	Ljubomir	Omiš	15.10.1891.	Ivan	Omiš
1903/1904	Celligoi	Venceslav	Split	30.10.1884.	Eugen	Split
1905/1906	Cerineo pl.	Antun	Postira, Brač	02.04.1886.	Mihovil	Postira, Brač
1903/1904	Char	Frano	Split	20.03.1884.	pok. Ivan, mati Antica	Split
1917/1918	Cibilić	Ivo	Trpanj	31.12.1893.	mati Danina	Trpanj
1905/1906	Cicarelli	Luka	Pučišća, Brač	18.10.1878.	Mandalena	Pučišća, Brač
1913/1914	Ciko	Tripo	Kotor	05.11.1893.	pok. Ivan	Kotor
1898/1899	Cindro	Hugo	Split	1874.	pok. August	
1905/1906	Cindro pl.	Mihovio	Split	27.01.1885.	Josip	Split
1917/1918	Coffon	Josip	Risan	19.01.1899.	Dragutin	Risan
1910/1911	Colombani	Frano	Kotor	05.11.1892.	pok. Henrik	Dubrovnik
1907/1908	Consolari	Stjepan	Silba	06.08.1888.	Antun	Silba
1909/1910	Corlaet	Dragutin	Split	30.09.1890.	mati Marija, skrb. Ante Bure	Split
1912/1913	Costa	Vladimir	Omiš	23.07.1893.	Nikola	Split
1893/1894	Crespi	Antun	Split	06.02.1869.	Častoslav	
1913/1914	Császár	Milko	Šibenik	29.09.1898.	Josip	Split
1891/1892	Cukar	Marijan	Olib	01.10.1871.	Ivan	
1903/1904	Cviličević	Petar	Korčula	17.06.1883.	pok. Grgur; skrb. Ivan Zaffron	Korčula
1917/1918	Čelar	Josip	Šibenik	28.10.1895.	Ivan	Šibenik
1903/1904	Čerlek	Petar	Metković	06.01.1882.	Frana; skrb. Jakov Fabiani	Metković
1880/1881	Červenka	Hinko	Risan	26.10.1862.	Vjekoslav	
1907/1908	Čičin Šain	Grgo	Vodice	28.07.1887.	pok. Ivan	Vodice
1891/1892	Čingrija	Melko	Dubrovnik	01.04.1873.	Pero	
1910/1911	Čipčić-Bragadin	Šime	Kaštel Novi	30.11.1890.	pok. Mate	Kaštel Novi
1894/1895	Čipin	Zvonimir	Kaštel Novi	12.09.1876.	Ante	
1909/1910	Čirković	Savo	Kotor	30.01.1889.	pok. Savo	Kotor
1913/1914	Čorak	Krešimir	Zadar	01.08.1894.	Iso	Zadar
1908/1909	Čović	Milan	Konjic	10.09.1888.	mati Jelisava	Makarska
1889/1890	Čović Plenković	Jakov	Drniš	1870.	Mihovio	
1911/1912	Čučak	Lazar	Risan	09.10.1889.	mati Jovanka; skrb Marko Kovačević	Risan
1911/1912	Čuka	Marin	Zaglav, Zadar	10.07.1890.	Ive	Zadar
1908/1909	Čulić	Jerko	Split	28.09.1889.	Filip	Split
1917/1918	Čulić	Mihovil	Split	24.06.1895.	mati Matija	Split
1900/1901	Čulić	Zvezdan	Drniš	30.03.1881.	Ivan	Supetar, Brač
1908/1909	Čupović	Vladimir	Zadar	17.04.1888.	Ilija	Zadar
1906/1907	Čurković	Blaž	Arbanasi	25.01.1886.	pok. Mate	Dubrovnik

1916/1917	Ćerović	Danilo	Dubrovnik	21.12.1894.	Risto	Kotor
1917/1918	Ćirković	Dušan	Kotor	20.03.1895.	Tripo	Kotor
1910/1911	Ćirković	Savo	Kotor	30.01.1889.	Savo	Biograd na Moru
1917/1918	Ćudina	Ćiril	Pakoštane	06.08.1894.	pok. Šime, mati Marija	Arbanasi, Zadar
1907/1908	Ćurlica	Josip	Dubrovnik	03.09.1888.	Lovro	Dubrovnik
1907/1908	Ćurlin	Andrija	Ponikve, Dubrovnik	08.11.1884.	Antun	Ponikve, Dubrovnik
1907/1908	Dabčević	Eugen	Dobrota	25.10.1888.	Luka	Dobrota, Kotor
1904/1905	Dabinović	Danilo	Kotor		pok. Radoslav	Dobrota, Kotor
1901/1902	Dabinović	Hektor	Dobrota	06.04.1877.	pok. Radoslav; skrb. Lujo Brambilla	Dobrota, Kotor
1917/1918	Dabović	Jovo	Marinje, Kotor	03.09.1894.	Milo	Risan
1907/1908	Dadić	Stjepan	Supetar, Brač	01.09.1888.	Martin	Supetar, Brač
1905/1906	Dajčić	Dušan	Klinci, Boka Kotorska	07.04.1887.	Lazar	Grlje, Boka Kotorska
1905/1906	Dalleore	Gašpar	Orebić, Pelješac	06.04.1886.	Ijudevit	Dubrovnik
1883/1884	Dančević	Antun	Jelsa, Hvar	19.06.1864.	skrb. Luka Dančević	
1908/1909	Dančević	Nikola	Jelsa, Hvar	19.10.1887.	Luka	Jelsa, Hvar
1901/1902	Danilo	Antun	Zadar	15.09.1882.	pok. Vinko; skrb. Eugen Rolli	Zadar
1905/1906	Danilo	Dragan	Kaštel Stari	13.12.1886.	Ivan	Kaštel Stari
1910/1911	Danilović	Mato	Herceg Novi	28.11.1890.	mati A. Udova	Herceg Novi
1909/1910	Dediol	Niko	Viganj, Pelješac	06.12.1887.	Miho	Viganj
1889/1890	Demicheli	Josip	Trogir	29.01.1868.	Marko	
1913/1914	Derado	Milan	Split	24.01.1893.	Rajmund	Split
1909/1910	Desković	Karlo	Dubrovnik	31.10.1888.	Bruja	Dubrovnik
1911/1912	Despot	Ilija	Zaostrog	20.07.1885.	mati Manda	Zaostrog
1912/1913	Despotović	Šimun	Dicmo, Sinj	27.08.1890.	Filip	Sinj
1907/1908	Dešković	Karlo	Dubrovnik	31.10.1888.	Bernard	Dubrovnik
1912/1913	Dešković	Živko	Split	12.11.1889.	dr Petar	Split
1889/1890	Dević	Đurađ	Vela Luka, Korčula	30.10.1870.	Petar	
1904/1905	Dežulović	Niko	Rijeka	17.03.1885.	Niko	Komiža, Vis
1905/1906	Dežulović	Stijepo	Ston	02.06.1886.	pok. Ivan; mati Kate; skrb. Mato Kalafatović	Ston
1876/1877	Didolić	Marijan	Selca, Brač	03.03.1854.	Tomo	
1908/1909	Dimović	Josip	Ston	22.06.1890.	Dujo	Muč
1911/1912	Disopra	Josip	Dubrovnik	14.11.1891.	Niko	Dubrovnik
1911/1912	Dobrilović	Niko	Dobrota	17.12.1891.	pok. Đuro	Dobrota
1906/1907	Dobrota	Konstantin	Trst	27.04.1884.	Miloš	Skradin
1909/1910	Dobud	Milivoj	Luka Šipanska	11.07.1889.	Ivan	Luka Šipanska
1913/1914	Domančić	Luka	Hvar	04.09.1886.	Ante	Hvar

1914/1915	Domančić	Marijan (Marin)	Hvar	03.04.1894.	Antun	Hvar
1899/1900	Dominiković pl.	Filip	Zadar	31.12.1878.	German	
1912/1913	Dominiković pl.	Filip	Metković	16.09.1893.	pok. Mate Mijo; skrb. Vinko Lozovina	Metković
1905/1906	Dominis	Frano	Zadar	25.02.1884.	pok. Toma; skrb. Miho Dominis	Zadar
1899/1900	Dominis	Ivan	Biograd na Moru	29.03.1877.	pok. Josip; skrb. Boško Dominis	
1906/1907	Dominis	Marko	Biograd na Moru	22.04.1888.	mati Jela; skrb. Paško Dominis	Biograd na Moru
1916/1917	Dominis pl.	Ivan	Zadar	20.06.1894.	dr Dragomir	Zadar
1884/1885	Donati	Antun	Korčula	31.08.1864.	Petar	
1917/1918	Donati	Sergij	Split	20.11.1897.	Antun	Split
1910/1911	Donelli	Ivan	Makarska	13.05.1890.	Vjekoslav	Makarska
1909/1910	Dračevac Ivanov	Vicko	Lumbarda, Korčula	06.01.1889.	Ivan	Korčula
1909/1910	Draganić pl.	Miroslav	Split	02.02.1880.	Ljubimir	Tisno
1907/1908	Dragišić	Stefan	Skradin	27.10.1886.	Sava	Skradin
1903/1904	Drašković	Gjuro	Kotor	04.12.1880.	pok. Nikola; skrb. Spasoje Drašković	Kotor
1901/1902	Dražić	Ante	Dubrovnik	01.01.1881.	Antun	Dubrovnik
1913/1914	Dražić	Anton	Bribir	22.07.1895.	Mate	Opuzen
1908/1909	Dražić	Boško	Kali, Zadar	21.11.1884.	Božo	Kali, Zadar
1917/1918	Drinković	Božidar	Vodice	25.12.1899.	Mato	Jelsa, Hvar
1888/1889	Drinković	Matej	Jelsa, Hvar	29.04.1868.	Luka	
1913/1914	Drobac	Antun	Cavtat	22.09.1887.	Antun	Dubrovnik
1904/1905	Drobnjaković	Miloš	Risan	31.10.1883.	pok. Simo; skrb. Luka Paveković	Risan
1885/1886	Duboković	Vicko	Pitve, Hvar	05.04.1867.	skrb. Tadija Zanković	
1913/1914	Dudas	Albert	Šibenik	11.06.1890.	Ivan	Pag
1902/1903	Dujmović	Makso	Supetar, Brač	25.05.1881.	pok. Ivan; skrb. Antun Dujmović	Supetar, Brač
1917/1918	Dujšin	Dubravko	Zadar	12.09.1894.	Stjepan	Split
1909/1910	Dulčić	Antun	Brusje, Hvar	21.03.1886.	Ivan	Brusje, Hvar
1915/1916	Eles	Ivan	Vukovar	13.09.1894.	Ivan	Drniš
1916/1917	Erdelez	Petar	Vrlika	29.06.1896.	Josip	Vrlika
1910/1911	Erzin	Petar	Janja	16.09.1891.	Vjekoslav	Kočevje
1910/1911	Eškeraica	Ivan	Šibenik	20.06.1890.	Josip	Šibenik
1905/1906	Fabianić	Veljko	Korčula	17.10.1884.	pok. Nikola; skrb. Ugo Fabianić	Korčula
1893/1894	Fabrio	Antun	Stari Grad, Hvar	28.05.1873.	Ivan	
1893/1894	Fabris	Dinko	Trpanj	27.04.1873.	Josip	
1910/1911	Fantela	Antun	Lastovo	24.03.1890.	Ivan	Lastovo
1913/1914	Farolfi	Ivan	Vis	12.07.1892.	mati Ivana udova; skrb Niko Pušić	Vis

1892/1893	Fattori	Jozo Spasoje	Hvar	21.07.1872.	pok. Franjo	Split
1888/1889	Ferri	Gjuragj	Trpanj	14.03.1866.	Stjepan	
1917/1918	Ferri	Rafo	Ston	24.02.1899.	dr. Ante	Ston
1910/1911	Finetti pl.	Ivo	Rab	09.07.1888.	Josip	Dubrovnik
1893/1894	Franetović	Antun	Stari Grad, Hvar	24.04.1868.	Josip	
1913/1914	Franetović	Dinko	Komiža, Vis	07.03.1892.	Frano	Komiža, Vis
1917/1918	Franetović	Jerko	Komiža, Vis	24.12.1894.	Frane	Komiža, Vis
1905/1906	Franić	Vladimir	Vrgorac	23.08.1884.	Frano	Vrgorac
1911/1912	Franić	Ivan	Vrgorac	10.11.1890.	Julij	Vrgorac
1903/1904	Franotović	Frano	Žrnovo, Korčula	21.03.1882.	Antun	Žrnovo, Korčula
1910/1911	Frna	Josip	Omiš	27.08.1891.	Ivan	Omiš
1915/1916	Gagodić	Šimun	Drniš	01.08.1891.	Antun	Kotor
1908/1909	Gamulin	Petar	Jelsa, Hvar	24.03.1889.	Nikola	Jelsa, Hvar
1906/1907	Ganza	Frano	Split	23.02.1884.	pok. Josip; skrb. Beppo Ganza	Split
1915/1916	Gašparović	Marko	Knin	09.01.1890.	Vicko	Knin
1879/1880	Gattin	Mirko	Trogir	05.05.1858.	Ante	
1916/1917	Gavranić	Luka	Blato, Korčula	06.03.1896.	Luka	Blato, Korčula
1917/1918	Gavranić	Marin	Blato, Korčula	26.12.1879.	Luka	Blato, Korčula
1913/1914	Gazzari	Ljubomir	Postira, Brač	24.12.1892.	mati Vinka	Split
1905/1906	Ghey	Ivan Josipov	Split	20.01.1878.	Josip	Split
1912/1913	Giori	Edgard	Stari Grad, Hvar	19.06.1892.	Albert	Stari Grad, Hvar
1900/1901	Girometta	Dujam	Split	10.05.1880.	Ivan	Dalmacija
1881/1882	Giunio	Dinko	Korčula	14.03.1861.	Petar	
1901/1902	Giunio	Silvestar	Kotor	25.09.1883.	Ivo	Split
1901/1902	Gjivanović	Antun	Dubrovnik	12.09.1882.	pok. Ivo; skrb. Miho Zec	Dubrovnik
1917/1918	Gjivoje	Ivo	Supetar, Brač	11.09.1899.	Antun	Gruž
1905/1906	Gjivoje	Kristo	Lastovo	21.06.1885.	Frano	Lastovo
1903/1904	Gjivović	Hugo	Dubrovnik	10.11.1884.	Baldo	Dubrovnik
1900/1901	Gjuranec	Josip	Kijevo, Vrljika	02.08.1877.	Stjepan	Biškupec
1900/1901	Gjuranec	Mihovil	Kijevo, Vrljika	02.08.1877.	Stjepan	Biškupec
1912/1913	Gjurić	Katarin	Dubrovnik	16.03.1892.	mati Made, skrb. Josip Micić	Dubrovnik
1917/1918	Gjurišić	Antun	Perast	16.11.1895.	Josip	Perast
1909/1910	Glang	Antun	Kotor	14.06.1889.	pok. F. K. Glang; skrb. J. Anterić	Kotor
1909/1910	Glavić	Bože	Dubrovnik	19.02.1891.	mati Ruža	Dubrovnik
1908/1909	Glavić	Niko	Poljice, Konavle	04.03.1888.	Petar	Cavtat
1909/1910	Glavinić	Niko	Lead City	10.11.1889.	Niko	Rijeka Dubrovačka
1910/1911	Gligo	Bonaventura	Pučišća, Brač	10.04.1891.	Ivan	Zadar
1909/1910	Gligo	Ivan	Supetar, Brač	28.01.1887.	Ivan	Zadar

1917/1918	Glunčić	Mato	Slano, Dubrovnik	14.11.1894.	Miroslav	Slano, Dubrovnik
1907/1908	Gljivoje	Krsto	Lastovo	21.06.1885.	Frano	Lastovo, Korčula
1910/1911	Gobin	Nikola	Kali, Zadar	07.02.1889.	Mate	Zadar
1904/1905	Goga	Nikša	Dubrovnik	06.12.1883.	pok. Niko; mati Katarina	Dubrovnik
1906/1907	Goga (Gogga)	Karlo	Lima, Peru	02.11.1886.	pok. Niko; mati Katarina	Dubrovnik
1911/1912	Goić	Marko	Stari Grad, Hvar	10.08.1890.	Đuro	Dubrovnik
1904/1905	Golubić	Radovan	Baljci, Drniš	02.09.1885.	Mihajlo	Sošice, Jaska
1894/1895	Gospodnetić	Frano	Postira, Brač	22.07.1872.	Ante	
1905/1906	Gospodnetić	Frano	Dol, Brač	21.03.1885.	Antun	Postira, Brač
1913/1914	Gotovac	Jakov	Split	12.10.1895.	Petar	Split
1904/1905	Gozze grof	Antun	Zaton, Dubrovnik	20.02.1883.	pok. Luko; skrb. grof Lukša Gozze	Zaton, Dubrovnik
1908/1909	Gozze grof	Melko	Zaton, Dubrovnik	30.09.1886.	pok. Luko; skrb. grof Lukša Gozze	Zaton, Dubrovnik
1911/1912	Gozze pl. Bassegli	Vlaho	Sv. Petar, Split	12.05.1891.	Melko	Kotor
1914/1915	Grbin	Saint Clair	Knin	01.04.1893.	pok. Ivan	Blato
1917/1918	Grčina	Nikola	Jelsa, Hvar	22.12.1894.	Antun	Jelsa, Hvar
1911/1912	Gregović	Miloš	Split	27.08.1890.	Konstantin	Trst
1903/1904	Gregović	Savo	Kaštel Lastva, Kotor	10.01.1882.	Joko	Kaštel Lastva, Kotor
1894/1895	Grgičević	Mato	Vrisnik, Hvar	14.07.1874.	pok. Juro; pok. Mato Grgičević	
1907/1908	Grgić	Mirko	Vranjic	30.03.1887.	Luka	Vranjic
1890/1891	Grisogono pl.	Ivan	Cavtat	18.02.1871.	Tomo	
1909/1910	Grubić	Andro	Solin	21.03.1888.	pok. Šimun; mati Vinka, skrb. Mate Roje	Split
1917/1918	Grubišić	Hugo	Drniš	14.10.1895.	mati Amalija	Drniš
1893/1894	Gučić	Dragimir	Mali Ston	27.01.1873.	Marin	
1908/1909	Guzina	Ilija	Kotor	01.10.1886.	Stjepan	Orebić, Pelješac
1910/1911	Hagendorfer	Antun	Dubrovnik	20.05.1889.	Ivo	Zadar
1913/1914	Hajdić	Miloš	Babino Polje, Mljet	11.12.1891.	Ivo	Babino Polje, Mljet
1904/1905	Hein	Dujam	Kotor	07.05.1883.	pok. Ivan; skrb. Šimun Hein	Dubrovnik
1907/1908	Hrabar	Josip	Trogir	18.08.1887.	Ivan	Trogir
1913/1914	Hrepić	Ivo	Lastovo	07.07.1888.	mati Marija	Lastovo
1910/1911	Hropić	Ivan	Lastovo	07.06.1888.	pok. Luka	Lastovo
1903/1904	Hrusch	Ivan	Imotski	17.10.1880.	Vicko	Zadar
1907/1908	Ilijić	Nikola	Stari Grad, Hvar	24.12.1888.	mati Marija; skrb. Antun Fabiani	Stari Grad, Hvar
1916/1917	Illich	Ivan Niko	Split	31.10.1896.	Ivan Dominik	Split

1907/1908	Illich	Luigi	Stari Grad, Hvar	12.02.1885.	pok. Antun; skrb. Mato Bojanić	Dubrovnik
1890/1891	Iljadica Grbešić	Vicko	Šibenik	11.04.1869.	pok. Petar	
1913/1914	Ivačić	Krešimir	Metković	10.08.1893.	Vicko	Zadar
1907/1908	Ivačić	Uroš	Metković	18.11.1887.	Vicko	Zadar
1909/1910	Ivančević	Franjo	Imotski	09.03.1889.	mati Milka, udova; skrb. dr Pappafava	Zadar
1906/1907	Ivančević	Lavoslav	Korčula	26.03.1884.	pok. Lavoslav; skrb. don Franjo Ivančević	Trstenik, Pelješac
1909/1910	Ivanković	Juraj	Ervenik, Benkovac	24.12.1887.	Jerolim	Ervenik, Benkovac
1883/1884	Ivanović	Antun	Imotski	05.07.1864.	Marko	
1906/1907	Ivanović	Miho	Mravnica, Dubrovnik	07.12.1884.	Miho	Mravnica, Dubrovnik
1910/1911	Ivčević	Ivo	Vis	26.08.1890.	pok. Grgur	Vis
1917/1918	Ivelja	Josip	Dubrovnik	20.03.1899.	pok. Antun	Dubrovnik
1901/1902	Ivetta	Ivo	Trpanj	14.06.1882.	Mato	Trpanj
1900/1901	Ivić	Marin	Solin	30.08.1877.	pok. Stjepan	Solin
1904/1905	Jadlowski	Josip	Kotor	10.07.1882.	mati udova Anka; skrb. Luka Tadijević	Kotor
1902/1903	Jadrijević	Mihovil	Donji Humac, Brač	18.07.1883.	Juraj	Donji Humac, Brač
1913/1914	Jadrošić	Dragomir	Premuda, Zadar	23.09.1883.	Dionizije	Silba
1903/1904	Jakša	Vladimir	Split	28.11.1882.	Marko	Split
1908/1909	Jakšić	Milan	Kotor	08.06.1885.	pok. Đuro; mati Mare; skrb. Jovo Jovanić	Kotor
1901/1902	Jasprica	Ivan	Janjina	18.02.1880.	Ivan	Janjina
1901/1902	Jedlowski	Edvard	Zadar	13.10.1874.	pok. Pavao	Osobnica, Galicija
1911/1912	Jelavić	Ivan	Imotski	01.01.1884.	Josip	Imotski
1909/1910	Jelavić	Ivo	Orah, Makarska	17.12.1888.	pok. Pavao; skrb. Ante Jelavić	Vrgorac
1916/1917	Jelich	Antun	Dubrovnik	13.01.1897.	Ivo	Dubrovnik
1910/1911	Jeličić	Bruno	Split	30.05.1891.	Dujam	Split
1907/1908	Jeličić	Stjepan	Brusje, Hvar	14.11.1885.	Mate	Brusje, Hvar
1912/1913	Jelovac	Krunoslav	Kosovo, Knin	22.09.1891.	Gašpar	Split
1909/1910	Jeričević	Mate	Korčula	16.02.1885.	Antun	Korčula
1917/1918	Jeričević	Šimun	Janjina	28.10.1896.	Jerko	Korčula
1903/1904	Jerković	Koloman	Imotski	13.11.1882.	Ivan	Imotski
1880/1881	Jovanović	Aleksandar	Kotor	24.12.1857.	Vaso	
1906/1907	Jovanović	Eligej	Makarska	01.12.1885.	Bogdan	Kotor
1910/1911	Jovanović	Vladimir	Risan	02.10.1889.	pok. Petar	Risan
1911/1912	Jović	Mihail	Drniš	21.11.1881.	pok. Ilija	Benkovac
1912/1913	Jović	Petar	Drniš	17.06.1892.	pok. Petar, mati Pera	Drniš

1909/1910	Juras	Ivan	Split	09.01.1891.	pok. Franjo; skrb. Vicko Juras	Kaštel Novi
1902/1903	Juras	Marin	Drniš	09.07.1883.	pok. Frano; skrb. Matej Maroli	Split
1913/1914	Jurić	Josip	Drniš	17.02.1893.	Marko	Drniš
1909/1910	Jurić	Krešimir	Silba	22.10.1890.	Josip	Grohote, Šolta
1917/1918	Jurić	Leonard	Šibenik	15.10.1895.	Dinko	Šibenik
1905/1906	Jurin	Juraj	Primošten	14.04.1885.	Josip	Primošten
1910/1911	Jurin	Tomo	Primošten	21.08.1888.	Paško	Primošten
1916/1917	Jurišić dr	Blaž	Vrgada	15.01.1891.	pok. Stjepan, mati Ivanica	Biograd
1908/1909	Jurjević	Antun N.	Lumbarda, Korčula	30.12.1887.	Nikola	Lumbarda
1908/1909	Jurjević	Ivan Rokov	Lumbarda, Korčula	22.11.1888.	Roko	Lumbarda
1905/1906	Kaleb	Mate	Tisno, Šibenik	18.12.1886.	Šimun	Tisno
1901/1902	Kamenarović	Antun	Dobrota	15.02.1881.	Špiro	Dobrota
1907/1908	Kamenarović	Ivan	Biograd na Moru	26.12.1889.	Juraj	Zadar
1913/1914	Kamenarović	Juraj	Pag	02.11.1893.	Juraj	Pag
1900/1901	Kandiaš	Ante	Zlarin	29.11.1879.	Fortunato	Zlarin
1909/1910	Kapor	Ivan	Korčula	28.04.1890.	Vinko	Korčula
1917/1918	Kapor	Josip	Dubrovnik	09.08.1899.	Vinko	Dubrovnik
1907/1908	Kapor	Vicenz	Korčula	23.07.1888.	Ivan	Korčula
1903/1904	Kar	Franjo	Split	30.03.1884.	pok. Ivan; skrb. Jerolim Koščina	Split
1901/1902	Karaman	Ivan	Split	07.08.1881.	Srećko	Split
1904/1905	Karaman	Josip	Dubrovnik	18.02.1885.	Marko	Dubrovnik
1903/1904	Karaman	Ugo	Split	14.01.1882.	dr. Eduard	Split
1904/1905	Karaman	Vjekoslav	Split	06.15.1885.	pok. Srećko	Split
1913/1914	Kargotić	Dinko	Mirca, Brač	04.13.1894.	Hektor	Mirca, Brač
1877/1878	Kargotić	Vjekoslav	Vis	1855.	Mihovio	
1910/1911	Kargotić	Vjekoslav	Vis	02.11.1889.	Lujo	Split
1885/1886	Karlovac	Aleksandar	Supetar, Brač	26.02.1867.	Vicko	
1917/1918	Karlovac	Vinko	Stari Grad, Hvar	12.04.1896.	Bartul	Starigrad, Hvar
1915/1916	Karlović	Ivo	Lastovo	16.11.1893.	Ivo	Lastovo
1902/1903	Katalinić	Bruno	Split	03.07.1882.	Petar	Split
1913/1914	Katalinić	Slavko	Split	29.02.1892.	Florio (Cvjetko)	Split
1906/1907	Katunarić	Josip	Split	28.03.1887.	pok. Josip; mati Ana udova	Split
1913/1914	Kaznačić	Hugo	Dubrovnik	01.04.1891.	pok. Ivan	Dubrovnik
1914/1915	Keckskeméty	Ivan	Šibenik	04.04.1892.	Josip	Šibenik
1901/1902	Keko	Martin	Trpanj	24.05.1878.	Ivan	Trpanj
1911/1912	Kesić	Antun	Šibenik	06.10.1889.	Frane	Kaštel Novi
1904/1905	Kirchmayer	Vjekoslav	Imotski	07.02.1885.	pok. Ivan; skrb. Frano Kirchmayer	Split
1899/1900	Kirigin	Ćiril	Supetar, Brač	13.11.1881.	Berko	Supetar, Brač

1903/1904	Kirigin	Metod	Supetar, Brač	07.05.1884.	Berko	Zadar
1913/1914	Kisić	Mihajlo	Komolac, Dubrovnik	09.10.1892.	pok. Vlaho	Komilac, Dubrovnik
1880/1881	Klaić	Petar	Zadar	1862.	Mihovil	
1910/1911	Klančić	Andrija	Kotor	22.09.1887.	Ljubomir	Kotor
1911/1912	Kluić	Đuro	Zadar	24.04.1891.	pok. Ilija	Zadar
1905/1906	Knego	Antun	Dubrovnik	27.04.1886.	Ivo	Dubrovnik
1905/1906	Knego	Ivo	Dubrovnik		Martin	Dubrovnik
1908/1909	Knežević	Danijel	Vela Luka, Korčula	30.03.1889.	pok. Nikola	Vela Luka, Korčula
1893/1894	Knežević	Gjorgje	Dubrovnik	27.12.1871.	Jovo	
1906/1907	Knežević	Melkisedek	Vinjerac, Zadar	01.06.1883.	pok. Toma; skrb. Mihovil Knežević	Novigrad
1906/1907	Knežević	Obrad	Očestovo, Knin	30.04.1887.	pok. Dimitar; skrb. Marko Knežević	Zadar
1908/1909	Kobasica	Josip	Dubrovnik	16.11.1885.	Marin	Dubrovnik
1910/1911	Kobasica	Stijepo	Dubrovnik	21.08.1881.	Marin	Dubrovnik
1905/1906	Koceić	Luka	Split	25.11.1882.	Mato	Split
1905/1906	Kolbe	Ivan	Dubrovnik	03.04.1885.	Josip	Dubrovnik
1907/1908	Kolumbatović	Juraj	Split	17.09.1887.	Juraj	Split
1899/1900	Kolumbatović	Milan	Split	20.07.1879.	Juraj	
1910/1911	Koprivica	Niko	Cavtat	07.10.1889.	Miho	Dubrovnik
1901/1902	Kopsić	Marko	Orebić, Pelješac	16.05.1881.	pok. Tomo; skrb. Baldo Jakulić	Orebić, Pelješac
1906/1907	Koralija	Mirko	Kistanje	09.09.1886.	pok. Kiril; skrb. Dušan Koralija	Kistanje
1910/1911	Korlaet	Stijepo	Gruž, Dubrovnik	17.04.1888.	pok. Josip	Gruž
1899/1900	Košćina	Josip	Trogir	28.04.1878.	Ivan	
1907/1908	Košćina	Mato	Janjina	19.09.1886.	Jerolim	Janjina
1907/1908	Kovačević	Frano	Dubrovnik	07.11.1887.	Gjuro	Dubrovnik
1907/1908	Kovačević	Nikola	Ljubinje	29.11.1886.	mati Petronila	Kotor
1912/1913	Kovačević	Josip	Makarska	26.05.1882.	pok. Vicko	Zadar
1912/1913	Kovačić	Frano	Split	07.04.1892.	Bartul	Split
1908/1909	Kožul	Marko	Ražanac, Zadar	15.04.1887.	Jakov	Nin
1907/1908	Kralj	Pavao	Ston Mali, Dubrovnik	25.02.1885.	Anton	Ston Mali, Dubrovnik
1906/1907	Kraljević	Ivan	Kaštel Sućurac	19.01.1882.	Petar	Kaštel Sućurac
1909/1910	Krekić	Artur	Dubrovnik	01.05.1883.	Baro	Dubrovnik
1903/1904	Krekić	Nikola	Dubrovnik	11.11.1881.	Bero	Dubrovnik
1903/1904	Krile	Ivo	Gruž, Dubrovnik	26.06.1884.	Marko	Gruž
1905/1906	Krile	Mato	Dubrovnik	20.10.1884.	pok. Toma; mati Gjule; skrb. Baldo Martecchini	Dubrovnik
1908/1909	Krilić	Ivan	Orebić, Pelješac	18.02.1888.	Antun	Orebić, Pelješac
1911/1912	Kristić	Mato	Zagvozd	21.03.1887.	Jakov	Imotski

1900/1901	Krstelj	Baldasar	Orebić, Pelješac	03.02.1878.	Ivo	Orebić, Pelješac
1880/1881	Krstić	Ivan	Arbanasi, Zadar	28.05.1861.	skrb. Antun Vukić	
1910/1911	Krstulović	Vicko	Split	28.07.1891.	Antun	Split
1905/1906	Krvavica	Petar	Knin	02.04.1885.	pok. Petar; skrb. Nikola Krvavica	Knin
1906/1907	Kučić	Božo	Komiža, Vis	05.03.1886.	Pavao	Komiža, Vis
1915/1916	Kukoč	Ivan	Split	08.03.1893.	Ivan	Split
1905/1906	Kukulić	Benedikt	Rab	21.03.1886.	Ivan	Zadar
1915/1916	Kulišić	Kosta	Vrlika	25.12.1893.	Vladislav	Vrlika
1903/1904	Kulišić	Krsto	Vrlika	15.09.1877.	Josip	Vrlika
1913/1914	Kulišić	Miho	Veli Iž	06.11.1891.	Ante	Sali
1913/1914	Kulišić	Šime	Veli Iž	03.01.1894.	Nikola	Sali
1904/1905	Kuljiš	Antun	Komiža, Vis	11.03.1884.	pok. Andrija, skrb. Toma Kuljiš	Komiža, Vis
1899/1900	Kuljiš	Toma	Vis	05.08.1878.	Andrija	
1906/1907	Kunjašić	Ljubomir	Blato, Korčula	13.09.1880.	pok. Ivan	Blato, Korčula
1912/1913	Kusijanović	Stjepan	Mokošica, Dubrovnik	11.09.1892.	Ivan	Mokošica, Dubrovnik
1909/1910	Kustić	Ivan	Pag	04.05.1887.	Marija	Pag
1904/1905	Kutschera	Arold	Šibenik	09.02.1885.	Erminije	Dubrovnik
1906/1907	Kuzmić	Marin	Split	12.03.1885.	Ante	Split
1906/1907	Kuzzi	Ivan	Zagreb	13.08.1886.	Šimun	Split
1890/1891	Kyriak	Špiro	Kotor	20.04.1871.	Nikola	
1879/1880	Laboš	Miroslav	Vrlika	23.07.1859.	Andrija	
1910/1911	Lang	Otokar	Split	21.01.1892.	Adolf	Dubrovnik
1909/1910	Lazzari	Belizar	Prčanj, Kotor	12.05.1884.	pok. Gajetan, majka Eugenija, skrb. Andrija Lazzari	Prčanj, Kotor
1909/1910	Lazzari	Vicko	Prčanj, Kotor	04.12.1887.	pok. Antun	Prčanj, Kotor
1902/1903	Lelas	Artur	Herceg Novi	07.06.1879.	Ivan	Trogir
1907/1908	Leontić	Ljubomir	Studenci	10.10.1882.	Antun	Studenci
1907/1908	Lesić	Ivo	Lastovo	18.07.1885.	Ivan	Lastovo
1903/1904	Lettis	Rene barun	Rijeka	04.11.1879.	dr. Frano	Biograd na Moru
1899/1900	Lisičar	Matija	Dubrovnik	23.10.1877.	Mato	Dubrovnik
1884/1885	Lomas	Antun	Skradin	15.05.1859. (1861.)	Mato	
1901/1902	Lovrić	Božo	Split	24.12.1880.	Toma	Split
1881/1882	Lubin	Ivan	Trogir	09.03.1863.	mati Ivana	
1910/1911	Lucatello	Juraj	Split	23.04.1890.	Srećko	Split
1909/1910	Lucianović	Baro	Lastovo	16.03.1889.	pok. Luka	Lastovo
1913/1914	Lucianović	Marin	Lastovo	23.08.1892.	pok. Luka	Lastovo
1903/1904	Lučić Roki	Juraj	Vis	07.09.1883.	Miho	Vis
1917/1918	Lučić Roki	Antun	Vis	24.12.1896.	pok. Petar, mati Marga	Zagreb

1898/1899	Lučić Roki	Marko	Vis	22.12.1878.	Marko	
1902/1903	Luger	Umbert	Split	25.04.1879.	Nikola	Split
1910/1911	Lujak	Josip	Gruž, Dubrovnik	26.01.1890.	Pero	Dubrovnik
1910/1911	Lukas	Marin	Kaštel Stari	16.02.1888.	pok. Miho	Kaštel Novi
1909/1910	Lukatela	Ljubomir	Foča	06.07.1890.	Franjo	Split
1904/1905	Lukavac	Dane	Kistanje	30.04.1883.	Spiridon	Siverić
1907/1908	Luković	Antun	Prčanj, Kotor	24.01.1888.	Emil	Prčanj
1901/1902	Luković	Franjo	Prčanj, Kotor	23.6.1877.	pok. Tomo; mati Kate	Prčanj
1910/1911	Luković	Vladimir	Prčanj, Kotor	28.08.1891.	Milo	Prčanj
1909/1910	Lukšić	Dragutin	Kotor	16.02.1890.	Filip	Kotor
1906/1907	Lukšić	Mato	Brca, Kotor	25.09.1885.	Jakov	Brca, Kotor
1912/1913	Ljubičić	Osvald	Arbanasi, Zadar	30.12.1892.	Pavao	Zadar
1907/1908	Ljubić	Ljubomir	Stari Grad, Hvar	25.08.1889.	pok. Vicko; skrb. Ivo Jagodić	Split
1904/1905	Ljubić	Šimun	Stari Grad, Hvar	30.03.1886.	pok. Vicko; skrb. Ivo Jagodić	Split
1906/1907	Ljubić	Vinko	Stari Grad, Hvar	07.06.1885.	Vinko	Stari Grad, Hvar
1910/1911	Ljubić	Milan	Stari Grad, Hvar	31.07.1892.	mati Anka; skrb. Ivo Jagodić	Split
1912/1913	Machiedo	Aleksandar	Vrbovska, Hvar	21.06.1893.	mati Marija, skrb. Ivo Machiedo	Jelsa, Hvar
1906/1907	Machiedo	Ivan	Vrbovska, Hvar	14.07.1886.	Franjo	Vrbovska, Hvar
1905/1906	Machiedo	Ivan Krst.	Hvar	25.07.1886.	Petar	Hvar
1913/1914	Machiedo	Jerko dr	Hvar	24.11.1877.	Lovro	Hvar
1909/1910	Machiedo	Tomo	Jelsa, Hvar	05.05.1890.	Ivan Krst.	Split
1909/1910	Machiedo pl.	Jakov	Hvar	15.02.1891.	Petar	Hvar
1911/1912	Madirazza	Ante	Ljubuški	06.12.1890.	Šimun	Makarska
1907/1908	Madirazza	Ivan	Ljubuški	09.02.1889.	Šimun	Makarska
1913/1914	Madirazza	Miroslav	Kotor	08.01.1894.	pok. Ivan	Split
1902/1903	Magazin	Petar	Šibenik	07.03.1881.	Risto	Šibenik
1891/1892	Majstorović	Ivan	Makarska	14.09.1868.	Juraj	
1917/1918	Malešević	Pero	Split	28.05.1897.	pok. Gjuro; skrb. Gajo Bulat	Split
1910/1911	Mandić	Petar	Herceg Novi	23.03.1891.	Tomo	Herceg Novi
1890/1891	Manger	Milan	Split	17.08.1872.	Ivan	
1899/1900	Mangjarelo	Venceslav	Knin	24.11.1878.	pok. Mate; skrb. Božo Maras	Sinj
1878/1879	Manojlović	Miloš (Milan, MIhajlo)	Zadar	06.08.1858.	Konstantin	
1917/1918	Mantani	Grgur	Split	21.08.1899.	Vicko	Zadar
1911/1912	Marchi de	Ljubomir	Split	29.04.1893.	Josip	Split
1914/1915	Marčić	Guido	Knin	28.09.1893.	Krsto	Zadar

1907/1908	Marčić	Većeslav	Benkovac	15.10.1888.	pok. Vjekoslav; mati Lucija; skrb. Frane Graovac Brunelli	Zadar
1910/1911	Marčić	Ante	Risan	13.04.1891.	Krsto	Zadar
1906/1907	Mardešić	Josip	Komiža, Vis	10.11.1884.	Josip	Komiža, Vis
1902/1903	Maričić	Božidar	Hvar	24.12.1883.	Antun	Hvar
1909/1910	Marić	Fabijan	Podstrana, Split	22.01.1889.	Fabijan	Podstrana, Split
1897/1898	Marić	Rafo M.	Dubrovnik	20.10.1879.	Marko	
1910/1911	Marijan	Ivan	Banjol, Rab	19.02.1889.	Ivan	Banjol, Rab
1905/1906	Marin	Henrik	Zlarin	20.04.1887.	Srećko	Zlarin
1912/1913	Marin	Jakov	Zaglav, Zadar	10.07.1890.	Ivan	Zadar
1912/1913	Marini	Ivan	Split	19.11.1892.	Antun	Split
1906/1907	Marinković	Bruno	Benkovac	17.09.1888.	Josip	Korčula
1909/1910	Marinković	Ivan	Komiža, Vis	05.07.1890.	pok. Jakov; skrb. Juraj Braičin	Komiža, Vis
1908/1909	Marinović	Dragutin	Dubrovnik	19.03.1889.	pok. Simo; mati Milka	Dubrovnik
1904/1905	Marinović	Dušan	Dubrovnik	25.06.1884.	pok. Simo; skrb. Rade Miljuš	Dubrovnik
1912/1913	Marinović	Milan	Kotor	14.01.1893.	pok. Jovan	Kotor
1913/1914	Marinović	Milutin	Kotor	01.11.1892.	pok. Marko	Kotor
1910/1911	Marinović	Vladimir	Dubrovnik	10.10.1891.	pok. Simo	Dubrovnik
1879/1880	Marjanović	Ante	Kaštel Novi	05.01.1858.	Vicko	
1905/1906	Marković	Eugen	Cavtat	31.03.1885.	Ante	Vrgorac
1908/1909	Marković pl.	Nikola	Pag	07.03.1887.	Nikola	Pag
1905/1906	Maroević	Ivan	Stari Grad, Hvar	03.12.1884.	Franjo	Stari Grad, Hvar
1883/1884	Marović	Ivan	Mravince	07.07.1865.	Jakov	
1901/1902	Marović	Jovo	Kotor	23.02.1881.	Stevo	Kotor
1917/1918	Marović	Miljenko	Mravince	19.08.1896.	mati Ivka	Split
1910/1911	Martecchini	Miloš	Konjic	17.02.1893.	pok. Petar	Split
1906/1907	Martinović	Dušan	Visoko	01.04.1887.	Miloš	Kotor
1902/1903	Martinović	Gjorgje	Rogatica	03.07.1882.	Miloš	Kotor
1905/1906	Marušić	Konstantin	Pula	16.03.1884.	Matija	Kotor
1913/1914	Marušić	Petar	Sutivan, Brač	27.10.1894.	Petar	Sutivan, Brač
1901/1902	Masovčić	Dragomir	Sinj	1882.	pok. Augustin; mati Ema; skrb Lujko Masovčić	Sinj
1910/1911	Masovčić	Ivan	Split	24.05.1891.	Srećko	Split
1916/1917	Maštrović	Ljubomir	Nin	15.06.1893.	pok. Ante, mati Marta	Nin
1904/1905	Matačić	Justi	Šibenik	24.09.1884.	Andrija	Šibenik
1899/1900	Matanović	Ante	Studenci	06.06.1877.	Antun	Bugojno
1917/1918	Matavulj	Dušan	Šibenik	14.06.1899.	pok. Đuro	Šibenik
1909/1910	Matić	Frano	Skradin	30.01.1888.	Josip	Skradin
1912/1913	Matić	Lazar	Smoković, Zadar	26.04.1890.	Nikola	Smoković, Zadar

1913/1914	Matić	Luka	Dubrovnik	17.12.1893.	mati Marija; skrb. Aristid Courir	Kotor
1907/1908	Matić	Šime	Skradin	04.02.1885.	pok. Paško, skrb. Ante Lučić	Skradin
1917/1918	Matijević	Ivo	Acebal	09.11.1898.	Gjuro	Dubrovnik
1907/1908	Matijević	Pavo	Dubrovnik	16.12.1888.	Vlaho	Dubrovnik
1912/1913	Matijević	Vinko	Dubrovnik	27.07.1893.	pok. Niko; sktb. Vlaho Matijević	Dubrovnik
1915/1916	Matković	Jerolim	Kučine, Split	13.09.1893.	Petar	Kučine, Split
1902/1903	Matković	Josip	Potomje, Korčula	10.03.1881.	pok. Josip	Potomje, Korčula
1906/1907	Matković	Josip	Vrbanj, Hvar	28.02.1883.	Ivan	Vrbanj, Hvar
1912/1913	Matošić	Jerolim	Split	08.09.1890.	mati Manda	Split
1911/1912	Matošić	Josip	Zadar	08.05.1890.	Mate	Split
1912/1913	Matošić	Vladimir	Split	13.04.1892.	mati Manda	Split
1907/1908	Matović	Pavao	Dobrota	05.10.1887.	mati Antonija, udova; skrb. Krsto Matović	Split
1917/1918	Mattiassi	Ivo	Pag	16.04.1898.	pok. Ljudevit, mati Ivka	Pag
1907/1908	Matulić Petrov	Silvio	Vrlika	01.06.1885.	Petar	Split
1902/1903	Medini	Čedomil	Dubrovnik	16.08.1882.	pok. Luka, skrb. Vice Medini	Dubrovnik
1903/1904	Meichsner pl.	Ettore	Šibenik	17.02.1880.	Vjekoslav	Šibenik
1902/1903	Melada	Ante	Kaštel Novi	29.09.1882.	Ivan	Kaštel Novi
1917/1918	Merlak	Bruno	Šibenik	13.09.1898.	Ivan	Šibenik
1879/1880	Merlo	Spasitelj	Zadar	15.04.1861.	Josip	
1912/1913	Meznarić	Augustin	Zadar	30.07.1892.	Nikola	Zadar
1903/1904	Mičin	Marko	Makarska	26.12.1884.	pok. Šimun; skrb. Mato Marković	Split
1912/1913	Midžor	Božidar	Risan	28.12.1892.	Nikola	Risan
1904/1905	Mikačić	Ljubomir	Mostar	13.09.1883.	Mate	Split
1906/1907	Mikelić	Petar	Vranjic	20.02.1886.	Stjepan	Zadar
1903/1904	Mikijelj	Blaž	Krimovica, Boka	08.04.1876.	Jovo	Krimovica, Boka
1906/1907	Miklauschitz	Luka	Pag	12.09.1887.	Antun	Stari Grad
1913/1914	Milaš	Dušan	Cetina, Sinj	11.06.1893.	Jakov	Cetina, Sinj
1901/1902	Milatić	Vicko (Vinko)	Svirče, Hvar	06.07.1881.	Bartul	Svirče, Hvar
1906/1907	Miletić	Vjekoslav	Ražanac, Zadar	02.02.1886.	Nikola	Ražanac, Zadar
1905/1906	Miličić	Antun	Brusje, Hvar	08.01.1885.	Stjepan	Brusje, Hvar
1908/1909	Miličić	Dragutin Petar	Brusje, Hvar	13.03.1888.	Jakov	Brusje, Hvar
1905/1906	Miličić	Josip	Brusje, Hvar	15.08.1883.	Srećko	Brusje, Hvar
1901/1902	Miličić	Petar	Brusje, Hvar	31.12.1881.	Vicko	Brusje, Hvar
1901/1902	Miličić	Stjepan	Brusje, Hvar	12.10.1881.	Prošper	Brusje, Hvar
1917/1918	Miličić	Ivan	Brusje, Hvar	17.10.1897.	Petar	Dubrovnik
1901/1902	Milić	Ivan	Šupetar, Brač	10.08.1881.	Andrija	Šupetar, Brač

1893/1894	Milić	Milivoj	Škaljari	25.05.1873.	Vicko	
1917/1918	Milić pl. Žumberski	Teodor	Dubrovnik	10.11.1889.	pok. Oskar	Zagreb
1910/1911	Milin	Jakov	Diklo, Zadar	18.06.1889.	pok. Marko, mati Božica	Diklo, Zadar
1901/1902	Milin	Ljubomir	Prčanj, Kotor	05.07.1883.	Lazar	Kotor
1917/1918	Miloslavić	Ivo	Dubrovnik	10.02.1895.	mati Vice, udova	Dubrovnik
1914/1915	Miloš	Dušan	Cetina, Sinj	11.06.1893.	Jakov	Cetina, Sinj
1913/1914	Milovčić	Ivo	Ston	04.09.1894.	Eduard	Ston
1913/1914	Miljan	Andro	Cavtat	25.05.1891.	Vlaho	Cavtat
1903/1904	Miljan	Vicko	Dubrovnik	03.06.1883.	Antun	Dubrovnik
1913/1914	Miljević	Mitar	Herceg Novi	24.06.1894.	Kosta	Herceg Novi
1904/1905	Mimica	Toma	Rogoznica	19.12.1884.	Filip	Rogoznica
1912/1913	Miović	Jovan	Benkovac	09.09.1891.	Todor	Benkovac
1906/1907	Mirković pl.	Nikola	Pag	06.12.1887.	Nikola	Pag
1905/1906	Mirošević pl. Lorgo	Niko	Dubrovnik	13.08.1885.	Herman	Dubrovnik
1903/1904	Mišetić	August	Cetinje	25.12.1882.	dr. Roko	Dubrovnik
1888/1889	Mitrović	Aleksander	Herceg Novi	29.09.1870.	Ljubomir	
1908/1909	Mitrović	Mario	Dubrovnik	08.03.1889.	Marko	Dubrovnik
1906/1907	Mitrović	Petar	Split	29.06.1886.	Luka	Split
1911/1912	Mladinov	Paško	Grohote, Šolta	27.03.1891.	Mitar Damjan	Grohote, Šolta
1897/1898	Mohr	Dragutin	Petrinja	15.03.1876.	pok. Josip, skrb. Nikola Mohr	Dubrovnik
1917/1918	Montana	Čedomil	Drniš	17.04.1895.	Anton	Kotor
1910/1911	Morawetz	Pavao	Dubrovnik	15.07.1891.	Dragutin	Dubrovnik
1887/1888	Moskovita	Jerko	Split	22.10.1870.	Josip	
1913/1914	Mrkonjić	Ivan	Split	30.06.1893.	Šimun	Split
1913/1914	Mrkušić	Josip	Makarska	19.11.1893.	Eugen	Makarska
1899/1900	Mrkužić (Mrkušić)	Zvonimir	Kotor	08.02.1880.	Ante	
1907/1908	Musić	Nikola	Lumbarda, Korčula	14.01.1885.	Frane	Lumbarda, Korčula
1913/1914	Nani	Marko	Split	01.01.1893.	Josip	Split
1914/1915	Nardini	Hrvoje	Knin	16.02.1895.	Dinko	Zadar
1912/1913	Nazor	Vladimir	Milna, Brač	06.04.1891.	dr Ivan	Milna, Brač
1883/1884	Neumayer	Vjekoslav	Dubrovnik	13.09.1864.	mati Nike	
1905/1906	Nikolić	Artur	Omiš	25.10.1884.	pok. Vicko; skrb. Marko Ježina	Split
1900/1901	Nikolić	Marin	Obrovac	28.01.1880.	Antun	Kotor
1912/1913	Nikolić	Marko	Omiš	20.11.1893.	Ferdinand	Omiš
1895/1896	Nikolić	Mirko	Kričke, Drniš	14.06.1874.	pok. Mihajlo, skrb. Andrija Szegedi	
1910/1911	Nikolić	Viktor	Vrlika	20.05.1892.	Vjekoslav	Split
1906/1907	Niseteo	Nikola	Šibenik	18.01.1887.	Franjo	Zadar
1903/1904	Niseteo	Petar	Split	16.10.1884.	Antun	Zadar

1907/1908	Niseteo	Vinko	Šibenik	21.11.1888.	Franjo	Zadar
1904/1905	Nonveiller	Otmar	Split	31.08.1884.	Fridrik	Split
1917/1918	Novak	Ambroz	Hvar	04.08.1899.	Mato	Hvar
1907/1908	Novak	Hugo	Obrovac	30.03.1888.	Artur	Risan, Kotor
1903/1904	Novak	Tomislav	Split	08.07.1882.	Antun	Dubrovnik
1913/1914	Novaković	Josip	Zadar	10.03.1894.	pok. Ante; skrb. Jerolim Tartaglia	Split
1906/1907	Novaković	Tade	Knin	12.10.1886.	Jovo	Knin
1905/1906	Novaković	Zvonimir	Benkovac	14.03.1884.	Petar	Benkovac
1915/1916	Novaković	Josip	Sumartin, Brač	03.12.1893.	Juraj	Sumartin, Brač
1902/1903	Oberster	Dionis	Gruž, Dubrovnik	15.08.1880.	Antun	Gruž
1901/1902	Oberster	Franjo	Gruž, Dubrovnik	08.10.1878.	Antun	Gruž, Dubrovnik
1903/1904	Opara	Josip	Sinj	01.02.1882.	pok. Pavao; skrb. Stjepan Opara	Zadar
1909/1910	Oreb	Ivo	Blato, Korčula	22.10.1881.	pok. Franjo	Vela Luka, Korčula
1889/1890	Orebica	Viktor	Buenos Aires	1867.	pok. Antun; skrb. Rafo Arneri	Kuna
1904/1905	Orlandini	Miljenko	Pučišća, Brač	01.08.1884.	Mihovil	Pučišća, Brač
1882/1883	Ostojčić	Ivan Kažimir	Povlja, Brač	1863.	Petar	
1909/1910	Ozretić	Vjekoslav	Split	02.06.1889.	pok. Miho	Split
1909/1910	Pagan	Josip	Korčula	09.03.1886.	Vjekoslav	Zadar
1878/1879	Paitoni pl.	Ladislav	Zadar	19.03.1859. (1858.)	Fridrik	
1882/1883	Paitoni pl.	Josip	Split	18.09.1863.	skrb. Ivan Manger	
1917/1918	Paitoni pl. Vitez	Slavko	Trebinje	16.05.1895.	Josip	Zadar
1913/1914	Palčić	Ivan	Novalja	25.11.1892.	mati Kata udova	Novalja
1910/1911	Paleka	Križan	Zemunik, Zadar	11.05.1890.	Tomo	Zemunik, Zadar
1901/1902	Palunko	Marko	Luka Šipanska	16.10.1882.	Nikola	Luka, Šipan
1906/1907	Pandol	Ante	Brusje, Hvar	26.06.1885.	Špiro	Brusje, Hvar
1905/1906	Parač	Šimun	Zadar	07.10.1884.	Juraj	Drniš
1907/1908	Paris de	Alberto	Trebinje	01.11.1888.	pok. Pavao; skrb. M. Vuletić	Split
1904/1905	Pasini	Kažimir	Šibenik	15.03.1883.	pok. Dinko; mati Antica; skrb. Ivan Sisgoreo	Šibenik
1911/1912	Patiera	Martin	Cavtat	27.06.1890.	Marko	Cavtat
1905/1906	Pavičić	Ivan	Vrbovska, Hvar	22.11.1885.	Ivan	Vrbovska, Hvar
1917/1918	Pavić	Vjekoslav	Sinj	01.07.1898.	pok. Jure; skrb. Stjepan Dedić	Sinj
1903/1904	Pavković	Ignjacija	Trogir	31.07.1884.	Juraj	Trogir
1906/1907	Pavlin	Josip	Dubrovnik	25.07.1886.	Andro	Dubrovnik
1910/1911	Pavlin	Marko	Dubrovnik	16.07.1889.	Andro	Dubrovnik

1917/1918	Pavlović	Ivan	Zadar	08.03.1896.	Andrija	Split
1910/1911	Pavlović	Mate	Dubrovnik	11.08.1892.	Miho	Dubrovnik
1900/1901	Pavlović Lučić	Špiro	Zadar	21.03.1882.	Lovro	Makarska
1904/1905	Pećarević	Juraj	Vis	30.05.1883.	Vicko	Vis
1905/1906	Pederin	Rudolf	Kučište	20.12.1884.	Marko	Orebić, Pelješac
1908/1909	Pehovac	Marcel	Ombli, Dubrovnik	23.08.1887.	Marija	Dubrovnik
1914/1915	Pekota	Dobroslav	Vinjerac, Zadar	21.03.1893.	Ante	Novigrad
1901/1902	Pelicarić	Franjo	Biograd na Moru	14.07.1881.	Šima	Biograd
1909/1910	Penović	Krunoslav	Zadar	02.09.1890.	Ana	Zadar
1917/1918	Penza	Pavao	Kaštel Štaflić	21.06.1897.	Ivan	Kaštel Novi
1902/1903	Pera	Vinko	Imotski	20.07.1882.	Martin	Split
1902/1903	Perat	Pavao	Kaštel Stari	13.12.1883.	pok. Josip, skrb. Ante Čipčić Bragadin	Kaštel Stari
1905/1906	Perić	Antun	Ston	07.04.1885.	Grgur	Ston
1901/1902	Perić	Petar	Ston	05.12.1880.	Grgur	Dubrovnik
1906/1907	Perinić	Kalist	Lapad, Dubrovnik	14.10.1885.	Marko	Lapad, Dubrovnik
1905/1906	Perišić	Srećko-Špiro	Žeževica, Omiš	14.12.1878.	Mato	Žeževica, Omiš
1901/1902	Perković	Slavoljub	Supetar, Brač	21.12.1879.	pok. Toma; skrb. Gajo Bulat	Supetar, Brač
1904/1905	Perović	Ivan	Arbanasi, Zadar	30.08.1882.	pok. Nikola; skrb. Krst Perović	Arbanasi, Zadar
1903/1904	Peručić	Ernest	Herceg Novi	03.01.1883.	Marko	Kotor
1908/1909	Perušina	Antun	Dubrovnik	25.11.1889.	pok. Ivo; skrb. Rado Suozden	Dubrovnik
1909/1910	Petani	Marko	Arbanasi, Zadar	15.04.1889.	Krst	Arbanasi, Zadar
1905/1906	Petković	Kuzma	Blato, Korčula	22.04.1883.	Antun	Blato, Korčula
1902/1903	Petricioli	Josip	Zadar	22.01.1884.	Ivan	Zadar
1898/1899	Petrić	Bruno	Split	06.01.1879.	Franjo	
1906/1907	Petrić	Jakov	Komiža, Vis	26.03.1883.	pok. Antun	Komiža, Vis
1904/1905	Petrić	Josip	Makarska	15.08.1885.	Franjo	Split
1905/1906	Petrić	Petar	Stari Grad, Hvar	09.03.1881.	Bartul	Starigrad
1901/1902	Petrović	Hinko Franov	Derna, Barbarija (Libija)	11.04.1881.	pok. Frano; skrb. Andrija Corner	Herceg Novi
1912/1913	Petrović	Ivo	Trogir	05.02.1893.	Šimun	Split
1917/1918	Petrović Njegoš	Đorđe	Kotor	27.08.1896.	Aleksandar	Kotor
1906/1907	Pezel	Alfons	Rab	07.02.1885.	Antun	Rab
1910/1911	Piper	Vaso	Kotor	10.02.1892.	Vuko	Kotor
1906/1907	Piszczula	Vincenc	Josefstadt	19.11.1883.	pok. Josip; mati Ana	Kotor
1908/1909	Pitarević	Baldo	Dubrovnik	04.07.1888.	Dominik	Dubrovnik
1914/1915	Pivac	Luka	Imotski	06.10.1892.	Mate	Imotski
1890/1891	Plenković	Šimun	Sv. Nedjelja, Hvar	17.08.1871.	Antun	

1917/1918	Plepel	Antun	Kaštel Sućurac	22.08.1896.	pok. Marin	Kaštel Sućurac
1905/1906	Podgradski	Milivoj	Knin	15.03.1884.	Vladimir	Knin
1893/1894	Poduje	Miho	Komiža, Vis	13.12.1875.	Božo	
1917/1918	Poković	Baldo	Dubrovnik	22.02.1897.	Antun	Dubrovnik
1904/1905	Politeo	Antun	Stari Grad, Hvar	21.01.1884.	mati Franka, skrb. Ante Spalatin	Stari Grad, Hvar
1906/1907	Politeo	Ivan	Split	26.01.1887.	pok. Dinko; skrb. August Harambašić	Stari Grad
1901/1902	Politeo	Miho	Stari Grad, Hvar	15.05.1879.	mati Fani; skrb. Ante Spalatin	Starigrad, Hvar
1907/1908	Popac	Mihajlo	Drniš	10.06.1885.	pok. Vasa; skrb. Ivan Živković Šupuk	Drniš
1910/1911	Popović	Đuro	Budva	20.04.1889.	Antun	Budva
1906/1907	Popović	Niko	Orebić, Pelješac	27.01.1884.	Stijepo	Orebić, Pelješac
1917/1918	Popović	Dušan	Majdeš, Herceg Novi	25.05.1896.	Petar	Majdeš, Herceg Novi
1906/1907	Posedel	Josip	Dubrovnik	06.04.1887.	Josip	Dubrovnik
1909/1910	Posedel	Krešimir	Dubrovnik	16.07.1891.	dr Josip	Dubrovnik
1906/1907	Posedel	Nikša	Dubrovnik	21.03.1888.	Josip	Dubrovnik
1899/1900	Prvan	Ivan	Split	13.11.1879.	Ante	Split
1889/1890	Pržić	Oskar	Dubrovnik	27.04.1871.	pok. Antun; skrb. Dr. Zamanja	
1909/1910	Puharić	Ivan	Makarska	24.12.1890.	Filip	Makarska
1915/1916	Pušić	Ivan	Kotor	10.06.1894.	pok. Petar	Kotor
1910/1911	Pušić	Petar	Vis	07.01.1888.	Ivan	Kotor
1917/1918	Rabić	Rikard	Benkovac	05.12.1896.	Franjo	Benkovac
1917/1918	Račić	Ivan	Plat, Župa, Dubrovnik	31.05.1896.	Miho	Gruž
1903/1904	Radaković	Jovan	Vrlika	06.01.1882.	Gjuro	Zadar
1907/1908	Radimir	Dragutin	Dobrota	03.08.1889.	Vjekoslav	Dobrota, Kotor
1905/1906	Radimiri	Budimir	Dobrota	24.09.1883.	Mato	Dobrota, Kotor
1897/1898	Radimiri	Krsto	Dobrota	07.05.1878.	Mato	
1903/1904	Radimiri	Milan	Dobrota	24.10.1883.	Mato	Kotor
1913/1914	Radimiri	Pavo	Dobrota	01.09.1893.	Vjekoslav	Dobrota
1906/1907	Radojković	Vicko	Podgora	23.08.1882.	Matija	Podgora
1917/1918	Radošević	Krsto	Tivat	05.10.1895.	Marko	Tivat
1913/1914	Radulić	Oskar	Ston	07.03.1891.	Miće	Ston
1901/1902	Radulić	Pavao	Ston	31.01.1879.	pok. Čirijak; mati Ana; skrb. Eduard Milovčić	Ston
1913/1914	Radulić	Stefan (Stjepan)	Dubrovnik	26.06.1894.	Niko	Dubrovnik

1905/1906	Raffaelli	Tripun	Prčanj, Kotor	09.02.1885.	pok. Petar; skrb. Aleksandar Luković	Prčanj, Kotor
1903/1904	Ragjenović	Stefan	Budva	01.06.1882.	pok. Petar; skrb. brat Ivo	Budva
1909/1910	Raguž	Ermendild	Gruž, Dubrovnik	13.08.1886.	mati Marija	Gruž
1910/1911	Rajević	Antun	Šibenik	27.02.1889.	Melko	Šibenik
1911/1912	Raljević	Franjo	Sali, Zadar	27.07.1891.	Franjo	Sali, Zadar
1908/1909	Ramov	Viktor	Žman, Sali	21.04.1889.	pok. Ante	Žman, Sali
1906/1907	Rapovac	Marko	Meljine, Kotor	21.04.1885.	mati Marija; skrb. Grgur Rapovac	Meljine, Kotor
1905/1906	Raše	Božo	Dubrovnik	18.12.1883.	Pavo	Dubrovnik
1902/1903	Rašković	Dušan	Luštica, Kotor	15.12.1881.	Rade	Luštica, Kotor
1911/1912	Reiter	Josip	Kotor	02.04.1893.	Josip	Zadar
1889/1890	Rendić pl. Miočević	Antun	Sinj	1871.	Dujam	
1901/1902	Rismondo	Ivan	Makarska	15.10.1882.	Petar	Makarska
1914/1915	Rizmanić	Vicko	Zadar	01.11.1894.	mati Kata	Zadar
1901/1902	Roić	Ivo	Hvar	02.07.1882.	Luka	Zagreb
1901/1902	Rojc	Ante	Split	09.02.1881.	pok. Marin; skrb. Jakob Rojc	Split
1887/1888	Roje	Paškval	Split	16.11.1867.	Antun	
1911/1912	Rosegg	Ivan	Beč	17.02.1889.	Juraj	Knin
1904/1905	Rubčić	Rudolf	Zadar	18.11.1884.	pok. Marko; skrb. Nikola Opuić	Split
1917/1918	Rubelli pl.	Frano	Beč	12.22.1899.	Frano	Zadar
1889/1890	Rubignoni	Vjekoslav	Trogir	20.09.1867.	Ivan	
1908/1909	Rusko	Ivan	Dubrovnik	27.05.1889.	Mato	Dubrovnik
1917/1918	Ruven	Antun	Budva	12.06.1894.	Ivan	Budva
1916/1917	Ružević	Bartuo	Jelsa, Hvar	10.09.1894.	Ivan	Jelsa, Hvar
1881/1882	Sabić	Marjan	Stari Grad, Hvar	1860.	Tomo	
1909/1910	Sabić	Petar	Stari Grad, Hvar	09.01.1885.	pok. Jakov; skrb. Vinko Lukšić	Stari Grad, Hvar
1900/1901	Sablić	Ivan	Dobrota	14.03.1879.	Luka	Dobrota
1911/1912	Salvi	Jakov	Imotski	08.09.1891.	Vjekoslav	Zadar
1905/1906	Sambugnach	Tomo	Dubrovnik	19.04.1886.	Emil	Dubrovnik
1911/1912	Sambunjak	Mario	Dubrovnik	17.07.1890.	Emil	Dubrovnik
1907/1908	Sangaleti	Ambroz	Lastovo	29.07.1885.	Ambroz	Lastovo, Korčula
1902/1903	Sardelić	Evgenij	Korčula	08.11.1879.	pok. Petar, mati Marija	Herceg Novi
1909/1910	Sarnečić	Dinko	Korčula	21.06.1888.	Nikola	Korčula
1905/1906	Scarpa	Kuzma	Split	17.09.1887.	Stjepan	Dubrovnik
1906/1907	Seccanino	Emilije	Dubrovnik	02.11.1886.	Dragutin	Dubrovnik
1912/1913	Segarić	Jacint	Ist, Zadar	30.11.1892.	Tomo	Silba
1908/1909	Sekanina	Emil	Dubrovnik	03.03.1886.	Dragutin	Dubrovnik
1910/1911	Sekso	Petar	Šibenik	02.06.1888.	Antun	Šibenik

1909/1910	Selestrin	Konstantin	Kukljica, Zadar	18.09.1886.	Andrija	Kukljica, Zadar
1911/1912	Semić	Šimun	Ist, Zadar	16.09.1891.	pok. Ivan	Ist
1916/1917	Sentinella	Petar	Trogir	19.05.1891.	Ivan	Trogir
1904/1905	Servogli pl.	Lujo	Dubrovnik	10.11.1880.	dr Abel	Dubrovnik
1901/1902	Sesardić	Ante	Sinj	17.02.1881.	Martin	Sinj
1906/1907	Silvić	Miroslav	Jošice, Kotor	22.10.1882.	Stjepan	Jošice, Kotor
1908/1909	Sisarić	Lovre	Podgora	11.02.1888.	Bariša	Podgora
1917/1918	Sisgoreo	Dušan	Milna, Brač	12.07.1896.	Mile	Šibenik
1901/1902	Skočić	Marko	Vodice	04.04.1880.	skrb. Antun Skočić	Vodice
1895/1896	Skrvce	Mihovio	Pločice	08.05.1874.	Petar	
1901/1902	Sladović pl. Sladoević	Eugen	Jelsa, Hvar	22.11.1882.	Eugen	Zagreb
1906/1907	Sladović pl. Sladoević	Anton	Supetar, Brač	05.01.1887.	Eugen	Zagreb
1904/1905	Slamnig	Josip	Komiža, Vis	04.05.1884.	Rikard	Komiža, Vis
1905/1906	Slavić	Antun	Knin	01.02.1883.	Marko	Knin
1915/1916	Smoday	Frane	Perast	28.05.1893.	pok. Josip	Split
1907/1908	Smrkinić	Marin	Korčula	11.07.1884.	Marin	Korčula
1891/1892	Soić Mirilović	Mladen	Imotski	28.12.1871.	pok. Petar	
1912/1913	Soko	Mato	Prizdrina, Korčula	09.09.1891.	Josip	Kuna, Pelješac
1908/1909	Sokol	Damjan	Kaštel Sućurac	24.01.1886.	pok. Jakov; mati Matija	Kaštel Sućurac
1905/1906	Spalatin	Dušan	Herceg Novi	28.08.1885.	Krsto	Herceg Novi
1907/1908	Spalatin	Zvonimir	Herceg Novi	09.07.1887.	Krsto	Herceg Novi
1913/1914	Spitzer	Aleksandar	Škaljari, Kotor	18.02.1894.	Antun	Kotor
1878/1879	Srzentić	Adam	Budva	14.12.1858. (1859.)	Filip	
1909/1910	Stalio	Antun	Stari Grad, Hvar	03.01.1890.	Vicko	Stari Grad, Hvar
1888/1889	Staničić	Matej	Šibenik	29.09.1866.		
1912/1913	Stanić	Anđelko	Trogir	21.12.1892.	mati Marija	Omiš
1889/1890	Stanišić	Mato	Šibenik	1866.		
1905/1906	Stanković	Melko	Dubrovnik	22.03.1886.	Petar	Dubrovnik
1907/1908	Stanoš	Ivo	Cavtat	21.12.1885.	Ivo	Cavtat
1915/1916	Stipančić	Josip	Opuzen	17.11.1894.	mati Jelena	Opuzen
1912/1913	Stipandžija	Niko	Skradin	07.12.1892.	Stjepan	Skradin
1914/1915	Stipčević	Mirko	Zadar	10.03.1893.	pok. Petar, mati Jelena	Zadar
1908/1909	Stipetz	Đuro	Herceg Novi	06.07.1887.	pok. Josip; skrb. Mato Vlahušić	Dubrovnik
1912/1913	Stojković	Zvonimir	Dubrovnik	07.05.1894.	pok. Mato	Dubrovnik
1917/1918	Stražičić	Branko	Dubrovnik	19.07.1895.	pok. Ivan; skrb. Franjo Schick	Babinopolje, Mljet
1910/1911	Subotić	Božidar	Kotor	02.03.1890.	mati Anđelika	Kotor
1908/1909	Sumić (Sunić)	Antun	Podgora	25.05.1886.	Mate	Podgora

1901/1902	Supilo	Ivan	Cavtat	07.03.1879.	Ivan	Rijeka
1905/1906	Svilocossi	Nikša	Dubrovnik	30.04.1885.	Niko	Dubrovnik
1902/1903	Svilokos	Vice	Gruž, Dubrovnik	03.02.1883.	Nikola	Gruž
1911/1912	Svoboda	Miljenko	Split	01.12.1891.	Julije	Split
1913/1914	Szommer	Rudolf	Dubrovnik	28.05.1895.	Josip	Split
1917/1918	Šare	Mate	Šibenik	23.07.1898.	Stjepan	Šibenik
1904/1905	Šegvić	Ćiril Metod	Dubrovnik	03.03.1885.	Marin	Split
1908/1909	Šerović	Petar	Bijela, Kotor	18.12.1887.	Drago	Herceg Novi
1917/1918	Šimetin	Ivo	Kaštel Novi	27.01.1894.	Josip	Kaštel Novi
1907/1908	Šimunić	Zvonimir	Split	07.01.1888.	pok. Juraj; skrb. Gašpar Jelovac	Split
1906/1907	Šišić	Matej	Dubrovnik	14.07.1886.	pok. Božo; skrb. don Petar Bijelić	Dubrovnik
1905/1906	Šitić	Ivan	Split	14.05.1884.	Ivan	Split
1905/1906	Šižgorić	Ante	Žirje	13.01.1885.	Matej	Zlarin
1908/1909	Šižgorić	Mate	Žirje	07.11.1888.	Nikola	Žirje
1882/1883	Škarica	Vjekoslav	Kaštel Novi	24.12.1863.	Juraj	
1904/1905	Škarić	Ivan	Knin	03.01.1885.	Mato	Kotor
1907/1908	Škarić	Matija	Postira, Brač	13.06.1887.	Stjepan	Postira, Brač
1904/1905	Škrabalo	Ante	Pijavičino, Pelješac	24.12.1883.	Nikola	Kuna, Pelješac
1885/1886	Šobat	Demetar	Kaštel	07.11.1866.	Nikola	
1916/1917	Šoljan	Marin	Stari Grad, Hvar	07.03.1896.	Juraj	Stari Grad, Hvar
1903/1904	Štambuk	Angjeo- Antun	Selca, Brač	10.11.1882.	Juraj	Selca, Brač
1878/1879	Štambuk	Antun	Selca, Brač	1859.	Andrija	
1900/1901	Štambuk	Božidar	Selca, Brač	11.08.1877.	Petar	Selca, Brač
1904/1905	Štambuk	Darinko	Selca, Brač	06.02.1885.	Ante	Selca, Brač
1909/1910	Štambuk	Frano	Hvar	21.04.1889.	Gjuro	Makarska
1913/1914	Štambuk	Juraj	Selca, Brač	01.06.1892.	Tomo	Selca, Brač
1907/1908	Štambuk	Milan	Selca, Brač	10.01.1888.	Mate	Selca, Brač
1912/1913	Štambuk	Antun	Selca, Brač	15.01.1889.	Tomo	Selca, Brač
1906/1907	Štrkalj Milić	Ante	Drniš	13.12.1886.	Ivan	Drniš
1904/1905	Štuk	Simo	Orebić, Pelješac	29.07.1883.	pok. Simo	Orebić, Pelješac
1909/1910	Šuglić	Stjepan	Split	02.03.1888.	Ante	Split
1903/1904	Šulić	Antun	Dubrovnik	18.05.1880.	pok. Lujo; skrb. Dr. Marotti	Dubrovnik
1910/1911	Šulić	Lujo	Dubrovnik	29.08.1890.	pok. Lujo	Dubrovnik
1905/1906	Šurić	Frano	Kotor	06.05.1887.	pok. Karlo; skrb. Antun Brillì	Split
1904/1905	Šutić	Blaž	Dubrovnik	09.05.1884.	pok. Petar; skrb. Petar Šutić	Dubrovnik
1908/1909	Šutić	Marko	Dubrovnik	24.04.1890.	skrb. brat Niko	Dubrovnik
1905/1906	Šutić	Niko	Dubrovnik	09.10.1886.	Antun	Dubrovnik
1912/1913	Tafra	Petar	Šibenik	29.11.1891.	Mate	Šibenik
1917/1918	Tambača	Ladislav	Šibenik	11.04.1898.	Josip	Šibenik

1899/1900	Tartaglia	Ivo pl.	Split	06.02.1880.	Mitar pl.	
1908/1909	Tartaglia pl.	Oskar	Split	03.08.1887.	Mihovil	Split
1909/1910	Tecilazić	Ljubomir	Split	27.10.1888.	Ante	Split
1906/1907	Tecilazić	Perikles	Korčula	15.12.1885.	pok. Antun; skrb. Prolosio Gilardi	Split
1904/1905	Tedeschi	Stjepan	Korčula	20.10.1884.	Petar	Korčula
1900/1901	Than	Ivan	Dubrovnik	15.12.1880.	Josip	Trnopol, Galicija
1913/1914	Thiard de Laforest	Emanuel	Kotor	21.12.1893.	pok. Frane	Kotor
1909/10	Tironi	Ivo	Supetar, Brač	14.09.1889.	Mate	Split
1901/1902	Tironi	Teodor	Trogir	20.02.1879.	Jakov	Trogir
1910/1911	Tocilj	Ivan	Metković	06.03.1891.	Vjekoslav	Zadar
1909/1910	Tolentino	Dragutin	Dubrovnik	11.03.1888.	Salvatore	Dubrovnik
1905/1906	Tolentino	Jakob	Dubrovnik	04.10.1886.	pok. Isak; skrb. Rafo Janni	Dubrovnik
1884/1885	Tolić	Nazaren	Zadar	29.01.1865.	Simo	
1917/1918	Tomašević	Jakov	Kučići, Split	25.08.1895.	Filip	Omiš
1899/1900	Tomašić	Ljubomir	Smokvica, Korčula	10.12.1879.	pok. Stjepan; skrb. Franjo Tomašić	Smokvica, Korčula
1906/1907	Tomić	Paško	Split	26.05.1887.	mati Kata	Split
1913/1914	Tommaséo	Berislav	Split	25.03.1893.	mati Justina	Split
1911/1912	Tommaséo pl.	Antun	Split	15.02.1892.	Nikola	Split
1913/1914	Tommaséo pl.	Milovan	Split	20.10.1891.	pok. Leonard	Split
1904/1905	Topić	Juraj	Vis	01.09.1883.	Serafin	Vis
1906/1907	Torić	Marijan	Vrgada	08.11.1886.	Frane	Vrgada
1909/1910	Tripalo	Anton	Sinj	22.12.1890.	Antun	Sinj
1899/1900	Tripalo	Mirko	Sinj	18.11.1877.	Petar	
1907/1908	Tripalo	Petar	Sinj	02.10.1888.	Antun	Sinj
1884/1885	Tripković	Vladislav	Dobrota	17.02.1865.	Luka	
1882/1883	Trumbić	Antun	Split	17.05.1864.	pok. Mihovio; skrb. Petar Trumbić	
1899/1900	Tudor	Ivan	Malo Grablje, Hvar	13.12.1876.	Nikola	Malo Grablje, Hvar
1906/1907	Tvrđić	Ivo	Žrnovo, Korčula	24.03.1883.	Andrija	Žrnovo
1909/1910	Ugrinović	Nikola	Bilek, Mostar	19.09.1888.	Konstantin	Split
1905/1906	Urlić	Šimun	Supetar, Brač	05.12.1885.	Antun	Zadar
1911/1912	Urschitz	Adolf	Iž Veliki, Zadar	10.02.1893.	Josip	Zadar
1917/1918	Valčić	Ivo	Preko	21.06.1896.	Marko	Zadar
1913/1914	Valčić	Vice	Preko	09.07.1891.	Božo	Zadar
1909/1910	Vasiljević	Branko	Herceg Novi	24.06.1884.	Simo	Herceg Novi
1911/1912	Vasiljević	Ljubomir	Kotor	27.12.1892.	Dušan	Kotor
1881/1882	Večeralo	Nikola	Zadar	02.01.1862.	Marko	
1906/1907	Vela	Ivan Napoleon	Podgora	09.02.1884.	Mate	Makarska
1910/1911	Velzek	Hrvoje	Split	08.08.1890.	Ivan	Zadar

1879/1880	Velzek	Ivan	Split	10.04.1860.	Ivan	
1880/1881	Velzek	Lovro	Split	06.08.1862.	Ivan	
1904/1905	Veneti	Eugen	Carigrad	15.09.1884.	Vicko	Gruda, Cavtat
1887/1888	Verona	Antun	Herceg Novi	18.05.1867.	pok. Stanko; skrb. Pavao Verona	
1913/1914	Veršić	Marko	Vinjerac, Zadar	15.09.1887.	Lucija	Vinjerac, Zadar
1906/1907	Vesel	Juraj	Kotor	22.06.1887.	Frano	Trst
1915/1916	Vidoević	Mato	Dubrovnik	11.06.1896.	Ivo	Ston
1909/1910	Vidošević	Andrija	Vrbanj, Hvar	17.07.1888.	Marin	Vrbanj, Hvar
1911/1912	Vidović	Josip	Zadar	01.02.1889.	Antun	Drniš
1907/1908	Vidović	Juraj	Primošten	03.05.1881.	Bonaventura	Split
1907/1908	Vidović	Miljenko	Primošten	01.12.1884.	Bonaventura	Primošten
1886/1887	Vilović	Ivan	Korčula	20.08.1857.	Antun	
1903/1904	Vipanc	Vladimir	Korčula	06.03.1885.	Dragutin	Zadar
1917/1918	Viscovich conte	Josip	Zadar	05.08.1895.	Martin	Zadar
1905/1906	Visin	Paskal	Prčanj, Kotor	15.03.1883.	Filip	Prčanj, Kotor
1905/1906	Visin	Rikard	Prčanj, Kotor	19.02.1885.	Filip	Prčanj, Kotor
1913/1914	Visković	Antun	Kotor	12.04.1894.	pok. Niko; mati Ana	Kotor
1904/1905	Vitić	Gjuro	Mostar	24.10.1884.	Franjo	Kotor
1915/1916	Vlačić	Dojčin	Padene	06.09.1893.	Ljubomir	Zadar
1911/1912	Vladislavić	Lovro	Dol, Brač	21.06.1891.	Antun	Milna, Brač
1906/1907	Vlahović	Ivan	Stari Grad, Hvar	25.10.1885.	Nikola	Stari Grad, Hvar
1899/1900	Vlahović	Vinko	Stari Grad, Hvar	13.04.1881.	pok. Gjuro; skrb. Nikola Franetović	Stari Grad, Hvar
1914/1915	Vlašić	Šime	Tisno, Šibenik	05.11.1892.	pok. Šime	Tisno, Šibenik
1907/1908	Vlatković	Vicko (Vinko)	Novigrad	13.07.1888.	Ivan	Novigrad
1902/1903	Vodopić	Miho	Cavtat	25.06.1879.	Jakov	Cavtat
1912/1913	Vodopija	Josip	Arbanasi, Zadar	06.03.1893.	Frano	Zadar
1875/1876	Vojnović knez Užički	Ivo	Dubrovnik	09.10.1858.	dr. Kosta	
1881/1882	Vojnović Užički conte	Vjekoslav	Split	15.04.1864.	Konstantin	
1887/1888	Vranković	Bartol	Stari Grad, Hvar	06.01.1869.	Josip	
1901/1902	Vranković	Petar	Trst	17.02.1881.	pok. Ivan; skrb. Nikola Focigl	Stari Grad, Hvar
1917/1918	Vranković	Juraj	Kotor	18.12.1894.	Josip	Stari Grad, Hvar
1914/1915	Vrdoljak	Petar Vjekoslav	Dobrota	29.04.1893.		Dobrota
1913/1914	Vrsalović	Bartol	Selca, Brač	08.05.1887.	pok. Juraj	Selca, Brač
1911/1912	Vučić	Grgur	Šibenik	20.05.1890.	Antun	Šibenik
1914/1915	Vučinović	Antun	Kaštel Novi	07.10.1893.	Lujo	Klis
1913/1914	Vukanović	Dušan	Dubrovnik	14.06.1889.	Risto	Dubrovnik

1902/1903	Vukanović	Risto	Dubrovnik	10.11.1880.	Risto	Dubrovnik
1909/1910	Vukušić	Stjepan	Omiš	14.11.1889.	Josip	Omiš
1905/1906	Vuletić- Vukasović	Vuk	Korčula	19.11.1884.	Vid	Korčula
1907/1908	Vuletin	Slavomir	Kaštel Stari	24.01.1873.	pok. Ivan, mati Antica	Kaštel Stari
1903/1904	Wanzelides	Arsen	Hvar	11.04.1883.	pok. Dragutin	Dubrovnik
1917/1918	Welzek	Pero	Dubrovnik	06.11.1896.	Lovro	Dubrovnik
1904/1905	Zanchi	Ivan	Makarska	01.06.1884.	Dujam	Makarska
1911/1912	Zanchi pl.	Ferdo	Šibenik	25.09.1889.	mati Antica	Šibenik
1912/1913	Zanella	Pero	Zadar	29.10.1893.	pok. Vinko	Zadar
1911/1912	Zanki	Pavao	Nin	19.05.1892.	Aleksandar	Nin
1906/1907	Zavoreo	Frano	Split	25.11.1886.	Ivan	Split
1917/1918	Zeković	Niko	Orebić, Pelješac	06.09.1893.	mati Franica	Blato, Korčula
1913/1914	Zelalija	Ante	Trogir	24.01.1893.	Frane	Trogir
1905/1906	Zglav	Niko	Dubrovnik	20.10.1887.	Mato	Dubrovnik
1910/1911	Zglav	Oskar	Dubrovnik	10.08.1891.	Mato	Dubrovnik
1905/1906	Zglav	Vlaho	Dubrovnik	05.07.1886.	Mato	Dubrovnik
1917/1918	Zlatar	Josip	Povlja, Brač	19.11.1895.	Ivan	Povlja, Brač
1910/1911	Zlatar	Petar	Povlja, Brač	30.11.1891.	Juraj	Povlja, Brač
1912/1913	Zlatar	Zvonimir	Povlja, Brač	28.07.1889.	Juraj	Povlja, Brač
1913/1914	Zložilo	Luka	Orašac, Dubrovnik	30.10.1891.	Luka	Orašac, Dubrovnik
1906/1907	Zoko	Nikola	Zadar	25.08.1885.	pok. Ante; skrb. Jakov Zoko	Zadar
1910/1911	Zoković	Andrija	Split	25.04.1892.	Jerko	Split
1899/1900	Zorec	Dragutin	Kaštel Lastva, Kotor	15.07.1878.	Rudolf	
1913/1914	Zorović	Radoslav	Supetar, Brač	09.08.1893.	Silvije	Zadar
1906/1907	Zuppa	Josip	Split	24.10.1885.	Ivan	Sinj
1910/1911	Žanko	Ljubomir	Gabela, Ljubuški	06.03.1893.	Stjepan	Sinj
1917/1918	Žeželj	Ćiril	Brodić Selo, Obrovac	09.08.1898.	Josip	Zadar
1898/1899	Žitko	Andrija	Vis	11.05.1879.	Ivan	
1915/1916	Živković	Ante	Zaton kod Šibenika	01.06.1894.	Marko	Šibenik
1916/1917	Županović	Josip	Šibenik	27.03.1891.	Vicko	Šibenik
1909/1910	Žuro	Krunoslav	Split	05.06.1890.	pok. Ante, mati Franka; skrb. Luka Baranović	Split
1891/1892	Žuvela	Ivan	Vela Luka, Korčula	28.01.1872.	Franjo	
1911/1912	Žuvić	Bartol	Supetar, Brač	24.08.1891.	Jerko	Supetar

IZVORI I LITERATURA

IZVORI:

- Hrvatski državni arhiv, fond: Pravni fakultet u Zagrebu, br. 501, serija: *Imenici izvanrednih i redovitih slušača pravo-i državoslovnoga fakulteta*, knj. 1-245.
- Arhiv Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, fond: *Imenici upisanih redovnih i izvanrednih slušača mudroslovnoga fakulteta*, knj. 5-83
- Österreichische Statistik, Statistik der Unterrichtsanstalten in Österreich für das Jahr 1911/12*, Neue Folge, 1910-1915, 11. Band, 3 Heft., Wien, 1915.
- Akademički propisi za porabu slušalaca u Kr. hrv. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu*, Zagreb, 1887. i 1898.

LITERATURA:

- AGIČIĆ, Damir, *Hrvatsko-češki odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće*, Zagreb, 2000.
- BANAC, Ivo, Vjersko pravilo i dubrovačka iznimka: Geneza dubrovačkog kruga Srba katolika, *Dubrovnik*, sv. 1, br. 1-2, Dubrovnik, 1990., 179 – 210
- BRALIĆ, Ante, Zadarsko školstvo u Prvom svjetskom ratu, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 48, Zadar, 2006., 597 – 630.
- BRALIĆ, Ante, Zadarski fin-de siècle – Političke i društvene prilike u Zadru i Dalmaciji uoči Prvog svjetskog rata, *Časopis za suvremenu povijest*, vol. 39, no. 3, Zagreb, 2007., 731 – 775.
- CUVAJ, Antun, *Građa za povijest školstva Kraljevinâ Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, sv. 10, Zagreb, 1913.
- CZERWIŃSKI, Maciej, Jezično pitanje u časopisu Srba katolika Srđ (1902. – 1908.): teze, polemike, modeli argumentacije, *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, sv. 46, br. 1, Zagreb, 2022., 63 – 92.
- ČEPULO, Dalibor, Razvoj pravne izobrazbe i pravne znanosti u Hrvatskoj od 1776. godine i Pravni fakultet u Zagrebu od osnivanja 1776. do 1918. godine, u: *Pravni fakultet u Zagrebu 1776-1996*, ur. Željko Pavić, knj. I, sv. 1, Zagreb, 1996., 51 – 93.
- ČEPULO, Dalibor, Legal education in Croatia from medieval times to 1918: institutions, courses of study and transfers, in: *Rechtskulturen des modernen Osteuropa. Band 3. Juristenausbildung in Osteuropa bis zum ersten Weltkrieg*, ed. Zoran Pokrovac, Frankfurt/M, 2007., 81 – 152.
- FORETIĆ, Dinko, Društvene prilike u Dalmaciji pred Prvi svjetski rat s osobitim osvrtom na radničku klasu, *Radovi. Razdio historije, arheologije, historije umjetnosti* (1), god. 2, sv. 2, Zadar, 1963.
- GHEZZO, Michelle Pietro, I Dalmati all'Università di Padova dagli atti dei gradi accademici 1801-1947, *Atti e memorie della Societa dalmata di storia patria*, vol. XXII, Venecija, 1993., 15 – 36.

- GRMEK, Mirko D., Hrvati i sveučilište u Padovi, *Ljetopis JAZU*, knj. 62, Zagreb, 1957., 334 – 375.
- GROSS, Mirjana, Nacionalne ideje studentske omladine u Hrvatskoj uoči I. svjetskog rata, *Historijski zbornik*, vol. XXI-XXII, Zagreb, 1968. – 1969., 112 – 140.
- GROSS, Mirjana, Studentski pokret 1875-1914, u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, ur. Jaroslav Šidak, knj. I, Zagreb, 1969., 451 – 479.
- HEPPNER, Harald, Die Rolle und Bedeutung der Grazer Universität für die Studentenschaft aus Südosteuropa 1867-1914, in: *Wissenschaftszentren und geistige Wechselbeziehungen zwischen Mittel- und Südosteuropa vom Ende des 18. Jahrhunderts bis zum Ersten Weltkrieg*, hg. Von Richard G. Plaschka und Karlheinz Mack, Wegenez europäischen Geistes, Wien, 1983., 286 – 293.
- IVELJIĆ, Iskra, Trgovačka elita kao čimbenik modernizacije i hrvatske nacionalne integracije šezdesetih godina 19. stoljeća, *Povijesni prilozi*, sv. 10, Zagreb, 1991., 193 – 217.
- IVELJIĆ, Iskra, *Očevi i sinovi – privredna elita Zagreba u drugoj polovini 19. stoljeća*, Zagreb, 2007.
- IVELJIĆ, Iskra, Kroatische Eliten in Wien im 19. Jahrhundert. Eine prosopographische skizze. Appendix: Verzeichnis kroatischer Doktoren der Philosophie an der Universität Wien (1872-1918), u: *The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th-20th Century)*, ur. Iskra Iveljić, Zagreb, 2015., 499 – 519.
- IVELJIĆ, Iskra, Kroatische Studenten und Professoren in Wien (1790-1918). Appendix: Verzeichnis kroatischer promovierter Juristen an der Universität Wien (1859-1920), u: *The Entangled Histories*, 335 – 343; Appendix: Verzeichnis kroatischer promovierter Doktoren der Medizin an der Universität Wien (1872-1894), u: *The Entangled Histories*, 345 – 356.
- JAKIR, Aleksandar, Dalmacija u procesima stvaranja moderne nacije u 19. i 20. stoljeću, u: *Spalatumque dedit ortum – U Splitu bio je rođen. Zbornik povodom desete godišnjice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu*, ur. Ivan Basić, Marko Rimac, Split, 2014., 451 – 477.
- JAKIR, Aleksandar, Unitarističko jugoslavenstvo kao nacionalna ideologija u redovima 'jugoslavenske omladine' za vrijeme Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, u: *Zbornik Drage Roksandića*, ur. Damir Agičić, Hrvoje Petrić, Filip Šimetin Šegvić, Zagreb, 2019., 755 – 769.
- KARAMAN, Igor, Socijalna i regionalna obilježja studenata na zagrebačkim visokoškolskim ustanovama, *Hrvatska na pragu modernizacije (1750-1918.)*, Zagreb, 2000., 129 – 145.
- KENT, Sarah A., Hrvatski odvjetnici i politika profesije: dilema profesionalizacije 1884-1894, *Historijski zbornik*, god. XLIII, br. 1, Zagreb, 1990., 249 – 269.
- KOVAČIĆ, Joško, Rod Machiedo sa Hvara, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, vol. XII, br. 1, Hvar, 2014., 225 – 248.

- LUETIĆ, Tihana, Duljina studiranja, doktorati i državni ispiti studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu upisanih 1874.-1914., *Časopis za suvremenu povijest*, god. 39, br. 1, Zagreb, 2007., 157 – 180.
- LUETIĆ, Tihana, Struktura studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1874.-1914.) po mjestu rođenja i zavičajnosti, *Historijski zbornik*, vol. LX, Zagreb, 2007., 103 – 117.
- LUETIĆ, Tihana, Studenti iz Vele Luke na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1874.-1914., u: *150 godina školstva u Veloj Luci*, ur. Franko Mirošević, Vela Luka, 2007., 55 – 74.
- LUETIĆ, Tihana, Prvi studenti iz Dalmacije na Filozofskom fakultetu, *Hrvatska revija*, god. VIII, br. 4, Zagreb, 2008., 25 – 30.
- LUETIĆ, Tihana, Konfesionalna, jezična i nacionalna struktura studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1874.-1914., u: *D'ržava, obštestvo i kultura na B'lgari i Hrvati VII-XXI v.*, ur. Rumjana Božilova, Lilija Kirova, Irina Ognjanova, Antoaneta Balčeva, Sofija, 2009., 295 – 308.
- LUETIĆ, Tihana, *Studenti Sveučilišta u Zagrebu (1874-1914). Društveni život, svakodnevnica, kultura, politika*, Zagreb, 2012.
- LUETIĆ, Tihana, The Migration and Experiences of Croatian Students at Universities of the Austro-Hungarian Empire at the Turn of the Century, u: *The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th-20th Century)*, ur. Iskra Iveljić, Zagreb, 2015., 259 – 289.
- LUETIĆ, Tihana, Studenti iz Splita na Mudroslovnom fakultetu Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu (1874. – 1914.), *Kulturna baština*, sv. 45, Split, 2019., 173 – 196.
- LUETIĆ, Tihana, Regional Background of the Student Body at the Faculty of Law of the Royal University Francis Joseph I in Zagreb (1874-1918) and Student Circulation, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, vol. 53, br. 1, Zagreb, 2021., 167 – 190.
- MIRNIK, Ivan, Obitelj Alexander ili kratka kronika izbrisano vremena, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, sv. 28, Zagreb, 1995., 96 – 127.
- OBAD, Stijepo, Visoko školstvo u Zadru tijekom devetnaestog stoljeća, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio historije, arheologije i historije umjetnosti*, sv. 14, br. 6, Zadar, 1975., 401 – 423.
- OBAD, Stijepo, Razvoj školstva u Dalmaciji u preporodno doba, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, sv. 29(16), Zadar, 1989./1990., 275 – 288.
- OBAD, Stijepo, Studenti Dalmati all'Università di Padova. *Atti, Centro di ricerche storiche*, vol. XXXI, Rovinj, 2001., 469 – 477.
- ORŠOLIĆ, Tado, Vetter von Lilienberg, Wenzel u: <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=12002> (posjećeno 1. ožujka 2022.).
- OSTOJIĆ, Ivan, *Centralno bogoslovsko sjemenište za Dalmaciju*, Split, 1969.
- OTRUBA, Gustav, Die Universitäten in der Hochschulorganisation der Donau-Monarchie. Nationale Erziehungsstätten im Vielvölkerreich 1850–1914, in: *Student*

- und Hochschule im 19. Jahrhundert. Studien und Materialien*, hg. Ch. Helfer, Göttingen, 1975., 75 – 155.
- PERIČIĆ, Šime, Privatni zavod za pravni studij i pokušaj osnivanja Pravne akademije u Zadru, *Zadarska revija*, sv. 4, Zadar, 1967., 301 – 312.
- PERIĆ, Ivo, *Borba za ponarođivanje dalmatinskog školstva 1860.–1918.*, Zagreb, 1974.
- Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, knj. I i II, ur. Jaroslav Šidak, Zagreb, 1969.
- ŠIDAK, Jaroslav, Sveučilište do kraja Prvog svjetskog rata, u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, ur. Jaroslav Šidak, knj. I, Zagreb, 1969., 91 – 123.
- TOLJA, Nikola, *Dubrovački Srbi katolici – istine i zablude*, Dubrovnik, 2011.
- VРАНЈЕŠ-ŠOLЈAN, Božena, Obilježja demografskog razvoja Hrvatske i Slavonije 1860. - 1918., *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, vol. 31, br. 1, Zagreb, 1998., 41 – 53.

Tihana LUETIĆ

STUDENTS FROM DALMATIA AT THE FACULTY OF LAW OF THE
ROYAL UNIVERSITY OF FRANCIS JOSEPH I IN ZAGREB (1874-1918)

SUMMARY

The aim of this research was to reconstruct the picture of the student population from the area of Dalmatia at the Faculty of Law in Zagreb from the foundation of the modern university in Zagreb in 1874 until the end of the Monarchy in 1918. The basis of the research were student registration forms (*nacijonali*), with a focus on those students who listed their settlement in Dalmatia, the then Austrian province, as their place of birth and/or hometown. Based on the students' personal data, it was possible to analyse their social, religious, linguistic structure, previous education, length of study, the issue of scholarships and payment of school fees, all in the context of the socio-political conditions in the country at the time. The total number of students from Dalmatia at the Faculty of Law in Zagreb in the period from 1874 to 1918 was viewed in the context of the Austrian regulations on the reciprocity of diplomas obtained in the Hungarian part of the Monarchy with those obtained at the universities of the Austrian part of the Monarchy, which had direct consequences for students from Dalmatia.

The total number of students who were born or declared that they come from Dalmatia enrolled at the Faculty of Law in Zagreb in this period was 926. These were very modest numbers at the beginning, and have increased significantly in the period from the beginning of the 20th century until the beginning of the First World War due to the introduction of some concessions for students from the Austrian part of the Monarchy in 1904, as well as the overall socio-political circumstances of that period. The issue of reciprocity was also one of the reasons for short duration of studies in Zagreb (most students studied for only one or two semesters). The quantitative method analysis of the personal data of enrolled students from Split showed that the vast majority of them (91%) declared themselves Roman Catholics by religious affiliation, while 86% of them registered Croatian as their mother tongue. According to the social structure, the academic youth from Dalmatia came from different social strata, with most of them coming from the families of public servants (one third) and families of landowners and "liberal professions". However, the analysis also shows the penetration of other social groups into the academic world, such as those from merchant-craftsman families and the sons of farmers. According to previous

education, the largest number came from Split and Zadar gymnasiums. In any case, it was a social group that represented the backbone of the intellectual circle of future Dalmatia and that paved the way for future generations of students from Dalmatia with their academic education acquired in Zagreb.

Keywords: students, University of Zagreb, Faculty of Law, higher education, Dalmatia, social history, 19th century, 20th century.